

PERIODIKA

Ilustrets Žurnals

1921. gads.

Otrais gada gājums.

Izdevejs „LETA“ Rigā.

PERIODICA

Journal of the American Medical Association

Volume 100, No. 1, January 1957

Published Weekly

Subscription Price \$12.00 per Annum

Single Copies 25 Cents

Published by the American Medical Association

535 North Dearborn Street, Chicago, Illinois 60610

Second-Class Postage Paid at Chicago, Illinois

Postmaster: Send address changes to JAMA, 535 N. Dearborn St., Chicago, Ill. 60610

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Internal Revenue Code of 1954 authorized on July 15, 1957.

Postage paid by addressee.

Copyright © 1957 by American Medical Association

Printed in the United States of America

S A T U R A R Ā D I T A J S

PAR 1921. GADU.

№ 1.

ILUSTRACIJAS.

	lpp.		lpp.
1. Likteņa zirgs — Artura Baumaņa . . . . . (vāks)	1	17. K. Ubana — „Dārzā“	13
2. L. v. Bethovens	1	18. O. Nemmes — „Bulvars“	13
3. Padomju Kreevijas Komisija, kas atveda 4 miljoni rubļu zelta Latvijai	2	19. Pans (Parņickis)	14
4. No Padomju Kreevijas atvestā zelta skaitišana Latvijas Valsts Bankā	3	20. „Pans“ pirmizrāde Nacionalā teatrī	15
5. Zelta pareiza svara pārbaudīšana Latvijas Valsts Bankā	3	21. Itāļu deenas avizes „Messaggero“ skatu logs	16
6. Varren G. Hardings Z. Am. Sav. valstu presidents	4	22. Gino Macchioro Vivalba, Itālijas politiskais preekštāvis Latvijā	17
7. Latvijas valsts zelta fonda pārbaudīšana	5	23. Latvijas Nacionalās Jaunatnes sarīkotā manifestacija par godu Itālijai	17
8. Fr. Grossvalds, Latvijas sūtnis Zveedrijā	7	24. M. Valters, Latvijas sūtnis Itālijā	17
9. A. Ķeniņš, Latvijas sūtnis Polijā	7	25. O. Uailda traģedija „Zalome“ Dailē teatrī	18
10. K. Zariņš, Latvijas sūtnis Somijā	7	26. Režisors J. Plūme	18
11. J. Rozentala — „Kristus un zamareete“	8	27. Direktors J. Smilģis	18
12. J. Rozentala — „Gulbja jaunava“	9	28. Aspazija-Elza Pleekšan	19
13. J. Rozentala — „Pēc peldešanās“	9	29. Klara Kalniņ	19
14. J. Goldmanis, Latvijas jaunais apsardzības ministrs	10	30. Valerija Seil	19
15. A. Bērziņš, Latvijas jaunais tirdzniecības un rūpniecības ministrs	11	31. Zelma Cēsneek-Freidenfeld	19
16. J. Maderneeka audumu zīmejumi	12	32. Matiss Siliņš	19

LITERARISKĀ DAĻA.

1. Bethovens — Straumes Jāņa	1	8. Es — J. Vainovska dzejols	15
2. J. Raiņa aforismi	2	9. Muzikas rudens sezona — Bernharda Valles	15
3. Divas — Ed. Vulfa	2	10. Trīs leepas — Skuju Frida	18
4. Aizmūžīgais — J. Vainovska dzejols	6	11. Teatra mākslas formas veidošanas metode — J. Munča (ar divām šēmām)	19
5. Veļu rēķins — K. Jekabsona zoneta	6	12. „Jāzepe un viņa brāļi“ Nacionalteatrī — Kr. Lindes, akteera peežimes	uz vāka
6. Raiņa „Uguns un Nakts“ — Aspazijas	8	13. Bibliografija un sludinājumi	uz vāka
7. Dzejneeka ligava — Līgotņu Jekaba novele	10		

№ 2.

ILUSTRACIJAS

1. Akademiķa V. Purviša portrejs — J. Kugas zimejums (vāks)		5. Trešā Kurzemes Latveešu Strēlneeku Bataljona Karogs	2
2. Pirmā Daugavgrīvas Latveešu Strēlneeku Bataljona karogs	1	6. Šakvazes latveešu kolonija Brazīlijā sarīko manifestaciju latvijas valsts gada svētkos	3
3. Latveešu Jaunatnes Saveenības kritušo strēlneeku godinašana Brāļu kapos 6. janv. š. g.	2	7. Leetavas sūtnis Latvijā Dr. Žaunius	5
4. Latveešu strēlneeku nozīme	2		

	Lpp.		Lpp.
8. Latvijas sūtnis Leetavā V. Bandrevičs	5	28. Rucaveetis	13
9. Latvijas-Leetavas robežkomisijas sēde, preekšēdetajs profesors Janes Simpsons	5	29. Dzīvojamā māja Nicas pagastā	13
10. G. Bisseneeks, Latvijas sūtnis Anglijā	6	30. Lībeešu dzīvojamā ēka	14
11. O. Grossvalds, Latvijas sūtnis Francijā	7	31. Lībeete tautas apģērbā	14
12. Linsēklu sijatava	8	32. Lībeetis Lušas ceemā	14
13. Linsēklu karsetava	8	33. Lībeetis no Saunagceema	14
14. M. Pagasta galdnecība — lentaszāģis	8	34. Zvejas būda Saunagceemā	14
15. Linsēklu speestuve	0	35. Lībeešu darbineeks ķesters Stalts Mazirbē	15
16. Koka materiala apstrādašana	9	36. Lībeešu kāzas Leelirbē	15
17. Linsēklu rezervuārs un eļļas rauši	9	37. Lušas ceema skaistules-lībeetes	15
18. Aleksandrs Hellats, Igaunijas sūtnis Latvijā	10	38. Lībeete no Saunagceema	15
19. Dr. Silvanders, Somijas sūtnis Latvijā	10	39. Tīklu būda Saunagceemā	15
20. Eevērojamas amerikāņu sabeedriskas darbineeces Marcia O. Dunham un Mildred Korbett	11	40. Jānis Jaunsudrabiņš	16
21. Nodevu eevākšana Cesvaines apgādības eecirknī	11	41. Latvijas Lauksaimneeku kongresa prezidijs	18
22. Rucavas tipi	12	42. Lauksaimneeku kongress Rigā	19
23. Rucaveete	12	43. Svinīgas manifestācijas Rigā „de jure“ atzišanas gadījumā	20
24. Niceete	12	44. Manifestanti sarīko automobili	20
25. Dzīvojamā māja Nicas pagastā	12	45. Z. Meierovics, Latvijas ārleetu ministrs	21
26. Rucaveetis	13	46. Manifestācija Rigā 27. janv. š. g.	21
27. Niceete	13	47. Latvijas Nacionalā Jaunatnes Saveenība ar savu karogu 27. janv. š. g.	22

LITERARISKĀ DAĻA.

1. Latvijas valsts rīta ausmā	1	7. Kad uzbrūk nakts — J. Jaunsudrabiņa	11
2. J. Raiņa tulkoti dzejoļi — „Leetu sākums“, „Pastāvīgie“, „Saule“	3	8. Lībeešu tipi un architektura — M. Sams	15
3. Divas — Ed. Vulfa	4	9. Mili mīlu — Richarda Rudziša dzejols	17
4. Raiņa „Uguns un Nakts“ — Aspazijas	6	10. Pilsētas dzejneeka vēlejšums — Petera Ērmaņa	19
5. Kautra roka — Karļa Krūzas dzejols	10	11. De jure — D. Rudziša	20
6. Meitene ar puķem — Valta Davida zoneta	11	12. Kronika, bibliogrāfija un sludinājumi	21
		13. Raibi notikumi mūsu zemē — Oliveretto	22

№ 3.

ILUSTRACIJAS.

1. Ministru prezidenta K. Ulmaņa portrejs — J. Kugas (vāks)	1	16. Hernhuteešu saeešanas nams	9
2. Leeldeenas rīts — Jaņa Rozentala	1	17. Drabuži — saimneeka dzimta	9
3. Grafs Karlis Sforca, Italijas ārleetu ministrs	2	18. Smiltene — Pulkšu mājas	9
4. Latvijas ārleetu ministrs Z. Meierovics noleek Latvijas vārdā vainagu uz „nepazīstamā kareivja“ kapu Londonā	3	19. Ģenerālis Pangerskis	10
5. M. Čandlers Amerikas latveešu vidū	4	20. L. Menģeļa kundze	11
6. Rigas leelās un mazās Ģildes manifestācijas Latvijas „de jure“ atzišanas gadījumā	5	21. Adama Alkšņa — „Skreešanās“	12
7. Valters M. Čandlers, Amerikas kongresa loceklis	5	22. } No Adama Alkšņa zimejumu albuma	13
8. Dzejneeks V. Plūdons	6	23. }	
9. Lejneeku mājas; Plūdoņa dzimšanas veeta	6	24. Stiklu fabrika Grotuss-Anskūls un beedri	14
10. Skats uz Mēmeles upi no Lejneeku mājām	7	26. Feniksa vagonu būvetava	14
11. Smiltenes apkārtnē — Blomes Ringu mājas	8	27. „Feniksa“ galdnecības darbnica	14
12. Leepupes tips	8	25. Stikla slīpešana	15
13. Nitaure — pee pajūga	8	28. Montaža	15
14. Smiltene — rijas preekša Kažaučos	8	29. Vagonu asu greestuve	15
15. Jāņa Poruka māte — druveneete	9	30. Vilis Olavs	16
		31. Bēgļu jauncelta dzīvojamā māja	17
		32. Šis dzīvojamās mājas eekšpuse	17

	Lpp.		Lpp.
33. Tabakas audzešana Latvijā	18	37. „Sidraba šķidrants“ pirmizrāde Dailes teatrī	20
34. Mūsu zeemas sports	19	38. Karalis Targals — Žibalts	20
35. Sudraba pokals — godalga	19	39. Mefistofels — A. Kaktiņš	21
36. Rīgas Riteņbrauceju beedribas preekšneeks Taube pasniedz godalgu uzvaretajam	19	40. Levijs — J. Osis	21

LITERARISKĀ DAĻA.

1. Augšamcelšanās	1	11. Raiņa „Uguns un Nakts“ — Aspazijas	11
2. Raiņa tulkoti dzejoļi	2	12. Adams Alksnis — J. J.	13
3. Latvijas draugs	2	13. Zila marta deena — K. Eeviņa dzejols	15
4. Atvadišanās — K. Eeviņa dzejols	3	14. Vilis Olavs — Latveešu bēgļu palīdzības organizetajs — Līgotņu Jēkaba	16
5. Somijas „de jure“ atzīšanas grāmata Latvijai	4	15. Zeemas zeedos — A. Sauleeša dzejols	17
6. Pret mātes vaigu — A. Sauleeša dzejols	5	16. Satikšanās — Fr. Jansona	19
7. Trimdā — V. Skaistlauka dzejols	5	17. V. Olava domu graudi	21
8. Eža kažociņš — Plūdoņa, pēc tautas pasaku motīva sacerets	5	18. Pavasars — Oliveretto	22
9. Kad uzbrūk nakts — J. Jaunsudrabiņa	7	19. Kronika, bibliografija un sludinājumi	uz vāka
10. Medaļa otrā puse — Pāvila Roziša dzejols	11		

№ 4.

ILUSTRACIJAS.

1. Eesvētišanas deena — Aleksandra Romana . . . (vāks)	1	18. Daugpils	8
2. Aspazija Kastaņolā	1	19. Daugpils komturas zīmogs	8
3. Rainis atgriezoties dzimtenē	1	20. Lubanes senā pils	8
4. Igaunijas ministru prezidents Pāts	2	21. Latgales Apgabala teesas atklāšana Daugpilī	9
5. Igaunijas kavalērijas parāde	2	22.—26. Alfreda Plīte-Pleitas zīmējumi	10—11
6. Itālijas sūtņa Latvijā Macchioro Vivalba svinīga pieņemšana no Satv. Sap. prezidenta	3	27. Vērši zirgu veetā Latvijā — arot	12
7. Itālijas sūtņa aizbraukšana no Satversmes Sap. nama	3	28. Vērši smagā vezumā	12
8. Padomju Kreevijas meera delegācijas preekšsēdētajs A. Joffe un Polijas meera delegācijas preekšsēdētajs J. Dombskis Rīgā	4	29. Vērši veeglos ratos	12
9. Polijas un Padomju Kreevijas meera līguma parakstīšana	4	30. Latvijas Kulturas Veicinašanas beedribas mākslas studija	14
10. Afganistanas emira delegācija pie Latvijas valdības	5	31. L. K. Veicinašanas beedribas tehniskās zīmēšanas brīvkursi	14
11. Svētā tēva raksta lasīšana Aglonā	6	32. Zeemeļ-Amerikas Jaunekļu Kristīgās Saveenības preekštāvji Latvijā	15
12. Latvijas katoļu biskaps Antonijs Springovičs	6	33. Z. J. Krist. Saveen. eerikotā lasitava kareivjeem	15
13. Krusta gājeena dalībneeces	6	34. Z. J. Krist. Saveenības eerikots klubs kareivjeem	15
14. Fr. Trasuns sen.	7	35. Jaunais Rīgas pilsētas galva A. Andersons	16
15. Krusta gājeens Latgalē — ceļā	7	36. Poļu dzeedataja Korvin-Šimanovska	16
16. Krusta gājeens iznākot no baznīcas	7	37. Emīls Melngailis	16
17. Krusta gājeena procesija	7	38. Aktrise Lizete Eesmiņ-Michelson	16

LITERARISKĀ DAĻA.

1. Pēc veena gada	1	9. Gulpiņas dārzā — Jāņa Ezeriņa	12
2. Lemešovas Aleksis — Antona Austrīņa	2	10. Burtliči — Petera Ērmaņa	13
3. „Jāzepe un viņa brāļi“ uz skatuves — Aspazijas	5	11. Veesi — A. Sauleeša dzejols	14
4. Daugpils senatne — A. Sestulis	8	12. Kronika	14
5. Daugavas ledus eja — Ludvīga Šanteklera atmiņu aina	10	13. Trioletas — Bendradarbja	16
6. Alfreds Plīte-Pleita — J. J.	10	13. Pēdejee jaunuzvedumi mūsu teatros	uz vāka
7. Pavasars — Pāvila Roziša dzejols	12	15. Bibliografija un sludinājumi	uz vāka
8. Zelta plūdos — Karļa Krūzas dzejols	12		

ILUSTRACIJAS.

	Lpp.		Lpp.
1. Seena laikā — J. Rozentala	(vāks)	18. Operas direktors J. Zālits	8
2. Apbalvotie Lāčplēša ordeņa kavaleeri	1	19. Dzeedatājs A. Kaktiņš	8
3. Ārzesmes diplomātu grupa Lāčplēša ordeņa svinībās	2	20. Dzeedatāja M. Brechman-Stengel	8
4. Lāčplēša ordeņa kavaleers Fricis Leepiņš	2	21. Dzeedatāja O. Pļavneek	8
5. Karaspēka parade Lāčplēša ordeņa svinībās — kājneeki	2	22. Dzeedatāja E. Žubīt	8
6. Ārzesmes diplomātu grupa Lāčplēša ordeņa svinībās	2	23. Dzeedatājs J. Needra	8
7. Lāčplēša ordeņa kavaleers virsseržants Jēk. Klaveers	3	24. Dzeedatājs O. Žubīts	9
8. Satv. Sap. prezidents J. Čakste apsveic Lāčplēša ordeņa kavaleerus	3	25. Dzeedatājs P. Zakss	9
9. Leelgabalneeki	3	26. Dzeedatāja A. Benefeld	9
10. Tanki un viņu vadītāji	3	27. Dzeedatājs R. Bērziņš	9
11. J. Kriškans	4	28. Dzeedatāja D. Rozenberg-Turs	9
12. Gaujas leja pie Siguldas — J. Fedders	5	29. Dzeedatājs R. Tuncis	9
13. Dr. A. Beccenbergers	5	30. Ibsena „Troņa tīkotāji“ uz Nacionālā teātra skatuves	10
14. Rakstneeks Jānis Ezeriņš	6	31. Margarete — L. Spilberg	10
15. Riņķveidīga saules aptumšošanās	7	32. Skule — V. Švarcs, iz „Troņa tīkotāji“	10
16. Saules aptumšošanās aplūkotāji	7	33. Ibsena „Troņa tīkotāji“ V. cēleens	11
17. Saules aptumšošanās aplūkotāji no Bastejkalna	7	34. Teodors Lejas-Krūmiņš	11
		35. Berta Rūmneek	12

LITERARISKĀ DAĻA.

1. Lāčplēša ordeņa izdališanas svinības	1	5. Zeedonī — P. Blaua dzejols	10
2. Jānis Kriškans — M. Arona	4	6. Kāds posms no latvešu tautas atmodas vēstures — Līgotņu Jekaba	uz vāka
3. Jāzeps un viņa brāļi“ uz skatuves — Aspazijas	5	7. Kronika, bibliografija un sludinājumi	uz vāka
4. Gulripšas dārzā — Jāņa Ezeriņa	6		

ILUSTRACIJAS.

1. Ligo svētku vakarā latvešu mājā — J. Reeksta uzņēmums	(vāks)	10. Gleznu un senatnes izstāde Leepajā — seno apģērbu nodaļa	7
2. Loid Džordžs, Anglijas premjermministrs	1	11. Latvijas paviljons Milanā preču paraugu izstādē	8
3. 1. maija 1921. g. svinīgās manifestācijas Rigā	2	12. Paviljona eekšpuse	8
4. Rigas Ģildes ar saveem karogiem	2	13. Latgales zemkopju kongress Rezeknē 1921. g.	9
5. Vijolišu pārdevejas nacionālos apģērbos 1. maija svinībās	3	14. Munča dekorācija Raiņa „Uguns un Nakts“	10
6. Jānis Vidiņš, pazīstamais zinātnisku un praktisku grāmatu tulkotājs	3	15. „Nāves sala“, Munča dekorācija	11
7. Latvija zeedonī, lauku skats pie Nitaures — J. Reeksta uzņēmums	4	16. Mirdza Šmitčēn kā Magone	11
8. Vasarā pie baznīcas Rucavā — J. Reeksta uzņēmums	5	17. Brunnavas Jaunatnes pulciņa sarīkotās manifestācijas par godu Brunnavas pēveenošanai pie Latvijas	12
9. Gleznu un senatnes izstāde Leepajā	6	18. Dzejneeks Jānis Poruks	12

LITERARISKĀ DAĻA.

1. „Jāzeps un viņa brāļi“ uz skatuves — Aspazijas	1	5. Mīlestības un nāves problēms Poruka vēstulēs — Līgotņu Jekaba	uz vāka
2. Leisu tautas dzeesmas — J. Raiņa tulkotas	3	6. Bibliografija un sludinājumi	uz vāka
3. Gulripšas dārzā — Jāņa Ezeriņa	4		
4. Veentulībai — Ed. Vulfa dzejols	7		

ILUSTRACIJAS.

	Lpp.		Lpp.
1. Ministru prezidents Zigfrīds Meierovics	(vāks)	14. J. Rainis	6
2. Jaunais Ministru kabinets	3	15. Jānis Mediņš	6
3. Napoleona I. kaps Invalidu baznīcā	4	16. Dekorators O. Skulme	6
4. Napoleons I. pēc Žarava gleznas	4	17. Kāda latveešu karoga uzņēmums	6
5. Invalidu baznīca Parīzē	4	18. Bakchanale P. Rūbensa	7
6. Francijas sūtņa Latvijā grafa de Martela svinīga pieņemšana no Satv. Sap. prezidenta J. Čakstes	4	19. Bezbēdīgais — Antuana Vatto	7
7. Francijas sūtnis Latvijā grafs de Martels	4	20. Atenas skola — Rafaela Santi	7
8. Čekoslovākijas konzuls Latvijā Majors Košeks	4	21. Sabīnešu laupīšana — Luija Davida	8
9. Staro Mjesto tornis Pragā	4	22. Barikade — Eižena Delakroā	8
10. V. Olava apbedīšana Meža kapos	5	23. Peldetajās — Gustava Kurbē	9
11. Somu kora „Viipuri Lauļveikkot“ aizbraukšana	5	24. Mazgatajās — Domeniko Engra	9
12. Gleznotājs Rudolfs Pērle	5	25. Peisažs — Kamila Koro	9
13. Karā kritušo un invalidu bērni	5	26. Sējejs — Ž. Millē	9
		27. Karikatūra — „Rotaļa uz Rīgas ceļam“	uz vāka

LITERARISKĀ DAĻA.

1. Ministru kabineta maiņa	2	5. Cik manā mūžā laimes pabijušas — J. Raiņa dzejols	12
2. Vēsture un dzīve mājā	6	6. Stefana Leelā māte — J. Raiņa dzejols	12
3. Īss atskats uz jaunako glezniecību — G. Eliasa	10	7. Atzīmejumi rakstniecības kronikā — Jāņa Sudrabkalna	13
4. 12 Zonetas mūžībai — Viktora Egliša	11	8. Opera — Julija Sproģa	15

ILUSTRACIJAS.

1. Skats no Starptautiskās Zemkopības un Rūpniecības izstādes Rīgā	(vāks)	24. Pianists Harry Ore	6
2. Satversmes Sapulces apstiprinātais Latvijas valsts vairogs	2	25. Rivier kundzes portrejs — Engra	11
3., 4., 5., 6., 7. Skati no Zemkopības un Rūpniecības izstādes Rīgā	3	26. Meitene ar vēstuli — Delftas Vermera	11
8. Tautu Saveenības konference Barselonā	4	27. Raguiļa meita — Rembrandta	11
9. Latvijas delegāts Barselonas konferencē H. Albats	4	28. Sv. Mateus un engelis — N. Pusena	11
10. Baltijas valstu delegāti Barselonas konferencē	4	29. Jūrmala Itālijā — Kloda Lorenša	11
11. Skats no Montserrat kalna virsotnes Spanijā	4	30. Balerina — Edgara Degā	12
12. Deevmātes tēls Montserrat klosterī	4	31. Peldetajās — Augusta Renuara	12
13. Raksturīgs ceļas skats Madridē	4	32. Akmeņskalditājs — Gustava Kurbē	12
14., 15., 16., 17., 18. Skati no aviācijas svētkiem 7. aug. 1921. g.	5	33. Seeveete ar vēdekli — Augusta Renuara	13
19. Latveešu rūpneka Treimaņa Bišumuižas papīru fabrikas pārbūves projekts	6	34. Mazgatajās — Eduarda Degā	13
20., 21. Skati iz Akuratera kinodramas „Laiku veesuli“	6	35. Laiva — Eduarda Manē	13
22. Enriko Karuzo	6	36. Upes peisažs — Kloda Monē	13
23. Mistērs Brauns	6	37. Eela Bernē — Eduarda Manē	13
		38. Laukums Ruanā — Kamila Pissaro	13
		39., 40., 41., 42. Karikatūras — „Zaļumneeks un trejāda mirkšana“	15

LITERARISKĀ DAĻA.

1. Rīgas izstāde — Inžen. V. Stromaņa	2	5. Īss atskats uz jaunako glezniecību — G. Eliasa	9
2. 12 Zonetas mūžībai — Viktora Egliša	7	6. Opera — Julija Sproģa	14
3. Ēnas — P. Roziša dzejols	8	7. Zaļumneeks un trejāda mirkšana — L. Šanteklera	15
4. Tēlneeks — P. Roziša dzejols	8		

ILUSTRACIJAS.

	Lpp.		Lpp.
1. Dantes Aleghieri portreja	(vāks)	16. Labības novākšana Provansē — V. van Goga	13
2. Dantes peemiņas svētku akts Latvijas Augstskolā	3	17. Pašportreja — Van Goga	13
3. Dante un Beatriče — Enriko Holliday	3	18. Dzelzsceļa pāreja — Van Goga	13
4. Dantes galva — Rafaels Santi	3	19. Le Citè — P. Sinjaka	13
5. un 6. Ilustrācijas iz Dantes „Deeviškās komedijas“	4—5	20. Pastaigašanās — Georga Serà	13
7. Latvijas Augstskolas galvenās ēkas fasade	7	21. Rīgas osta	14
8. un 9. Latvijas Augstskolas mācības spēki	8—9	22. Latvijas Sarkanā Krusta palīdzības sneegšanas komitejas sēde	15
10. L. A. Ķīmijas fakultātes laboratorija	11	23. Ārleetu ministra beedrs V. Salnajs	15
11. L. A. Medicīnas fakultātes anatomikums	11	24. Rīgas osta, kuģi ar pārtikas sūtījumu bada ceetejeem Kreevijā	15
12. L. A. Elektrotehniskā laboratorija	11	25. Rīgas osta, pārtikas pārkraušana vagonos	15
13. L. A. Fiziskā laboratorija	11	26. Panorama (karikatūras)	uz vāka
14. L. A. Medicīnas fakultātes ēka	11		
15. Le Chahut — Georga Serà	13		

LITERARISKĀ DAĻA.

1. Dantes dzīve — Julija Vecozola	2	5. Studentu organizācijas — Stud. Br.	10
2. Deeviškā komedija — tulkojis J. Māsens	3	6. Īss atskats uz jaunāko glezniecību — G. Eliasa	12
3. Latvijas Augstskola — P. D.	6	7. Bads Kreevijā — Dr.	14
4. Ziņas par Latvijas Augstskolu — E. Felsberga	10		

ILUSTRACIJAS.

1. Karlis Skalbe	(vāks)	27. Dzejneeks Jānis Poruks	9
2. Rakstneeks K. Skalbe un igauņu gleznotājs Māgi	2	28. Spēlmaņi — Paula Sezana	12
3., 4., 5., 6., 7. un 8. Somijas Parlamenta locekļu, sabiedrisko darbinieku un žurnālistu veesošanās Rīgā	3	29. Smēķētājs — Paula Sezana	12
9. Satversmes Sapulces nama degšana	4	30. Peldētājs — Paula Sezana	12
10. Satversmes Sap. sēžu zāle pēc ugunsgrēka	4	31. Marnas tilts — Paula Sezana	12
11. Reprerentācijas telpu zāle	4	32. Pļaveji — Paula Sezana	12
12. Satversmes Sap. prezidenta kabinets	4	33. Klusais žanrs — Paula Sezana	12
13. Mūsu delegāti Tautu Saveenībā Žeņevā	4	34. Dzejneeka eedvēsma — Nikolaja Pussēna	13
14. Starptautiskā telegrafa konference Rīgā	5	35. Laokoons — El. Greko	13
15., 16., 17. un 18. Rīgas ostas skati	6	36. Skreešanās ar pārtraukumeem	14
19. Rīgas ostas plans	7	37. Vesera mešana	14
20. Režisors Kr. Linde	8	38. Diska mešana	14
21., 22. un 23. Skati iz Morselli traģedijas „Glauks“, Nacionālā teātri	8	39. Stafetu skrējeens	14
24. Leetavas operu dzeedatajs Kipras Petrauskas	8	40. Otrās Olimpiskās sacīkstes atklāšana Rīgā	14
25. Leetavas operu dzeedataja V. Grigaitis kundze	8	41. Karikatūras	15
26. Ed. Smilģis — Pera Ģinta lomā	8		

LITERARISKĀ DAĻA.

1. Karlis Skalbe — Peteris Ērmanis	2	4. Par neizdodamo dalderi — K. Skalbes pasaka	10
2. Rīgas osta — inženeris A. Labutins	5	5. Īss atskats uz jaunāko glezniecību — G. Eliasa	10
3. Jāņa Poruka nozīme 1 tvju kulturā un literatūrā — V. Egliša	9	6. Jūras zīmfonija — Jēkabsonu Karļa	13

ILUSTRACIJAS.

	Lpp.		Lpp.
1. Profesors Jozefs Vītols	(vāks)	18. Svinīgs kritušo Leetavas brīvības cīnītāju peeminekļa atklāšanas akts	7
2., 3. un 4. Skati no Latvijas valsts triju gadu pastāvēšanas svētkiem Rīgā	3	19. Leetavas Seima un valsts prezidents A. Stulģinskas	7
5., 6., 7. un 8. Skati no Lāčplēša kara ordeņa svētkiem 11. novembrī 1921. g.	4	20. Leetavas republikas ministru prezidents	7
9., 10., 11., 12. un 13. Skati no pirmā Latvijas kara kuģa „Virsaitis“ nolaišanas ūdenī, 10. nov. 1921.	5	21. Peeminekļa fasade	7
14. Baltijas valstu un Kreevijas ekonomiskā fonference Rīgā	6	22. Dzejneka V. Damberga runa pee Poruka kapa	8
15. Anatols Franss	6	23. Pilsēta — Zigismunda Vidberga	11
16. Vācijas sūtnis Latvijā Dr. Vallroth's	6	24. Uz kafejnicu — Z. Vidberga	11
17. Alandu salu konference, kurā kā Latvijas preekštāvis peedalijās Dr. M. Valters	6	25. Revolucija — Z. Vidberga	11
		26. Eela — Z. Vidberga	11
		27. un 28. Karikaturas	uz vāka

LITERARISKĀ DAĻA.

1. 18./XI. 1918. — 18./XI. 1921. A. Krodera	2	4. Profesora Jozefa Vītola muzikalā darbība — P. Š.	12
2. Jāņa Poruka nozīme latvju kulturā un literatūrā — Viktora Eglīša	8	5. Runotar precības — Eine Leine, tulk. R. Valdess	12
3. Dzejneeks ķelners — Petera Ērmaņa	10	6. Opera — Julija Sprōga	14

ILUSTRACIJAS.

1. J. Jaunsudrabiņš — J. Reeksta uzņēmums	(vāks)	13. Grafts Rastrelli	6
2. Zeemsvētkos — Anša Cīruļa ilustrācija	3	14. Rundales pils, pēc Rastrelli projekta	6
3. Starptautiskā darba konference Žeņevā, konferences delegāciju locekļi	4	15. Rundales pils zāle.	6
4. Latvijas, Igaunijas un Somijas delegāciju locekļi Žeņevas darba konferencē	4	16., 17., 18., 19., 20., 21., 22., 23., 24., 25. un 26. Skati iz J. Raiņa „Spēleju, dancoju“ pirmizrādes Nacionalā teatrī	8—9
5. Polijas ārkārtējais sūtnis Latvijā Jodko-Narkevičs	5	27. Kaulu nams kapsētā — J. Kugas dekorāciju skice „Spēleju, dancoju“	10
6. Hugo Stinness Londonā	5	28., 29. un 30. Skati iz „Ners Tantris“ Dailes teatrī	11
7. Latvijas ārkārtējais sūtnis Polijā M. Nukša	5	31., 32., 33., 34. un 35. Ellas Ilbak, igauņu dejotājas vee-sošanās Nacionalā teatrī	12
8. Spanijas ārkārtējais sūtnis Latvijā de Espeletto	5	36. Veļi (kostimu zīmējums) — J. Kugas	14
9. un 10. Aristids Brians, Francijas republikas ministru prezidents	5	37., 38., 39. un 40. Motocikletista bēdas — J. Jaunsudrabiņa karikatūra	15
11. Anglijas delegāti Vašingtonas atbrūošanas konferencē sers Geds un Balfurs	5		
12. Jelgavas pils pēc Rastrelli projekta	6		

LITERARISKĀ DAĻA.

1. Jānis Jaunsudrabiņš — Petera Ērmaņa	2	5. Bēdu nakts — Karļa Krūzas	13
2. Rastrelli 150 gadu nāves deenā	6	6. Amorens un rūķišu karalis — Ludviga Šanteklera zeemas pasaciņa	14
3. Silā — J. Jaunsudrabiņa	7	7. Sludinājumi.	
4. J. Kugas dekorācijas un kostimi „Spēleju, dancoju“ Alb. Prandes	10		

LIBRARIKA BAJA

- 1. ...
- 2. ...
- 3. ...
- 4. ...
- 5. ...
- 6. ...
- 7. ...
- 8. ...
- 9. ...
- 10. ...
- 11. ...
- 12. ...
- 13. ...
- 14. ...
- 15. ...
- 16. ...
- 17. ...
- 18. ...
- 19. ...
- 20. ...
- 21. ...
- 22. ...
- 23. ...
- 24. ...
- 25. ...

LIBRARIKA BAJA

- 1. ...
- 2. ...
- 3. ...
- 4. ...
- 5. ...
- 6. ...
- 7. ...
- 8. ...
- 9. ...
- 10. ...
- 11. ...
- 12. ...
- 13. ...
- 14. ...
- 15. ...
- 16. ...
- 17. ...
- 18. ...
- 19. ...
- 20. ...
- 21. ...
- 22. ...
- 23. ...
- 24. ...
- 25. ...

LIBRARIKA BAJA

LIBRARIKA BAJA

- 1. ...
- 2. ...
- 3. ...
- 4. ...
- 5. ...
- 6. ...
- 7. ...
- 8. ...
- 9. ...
- 10. ...
- 11. ...
- 12. ...
- 13. ...
- 14. ...
- 15. ...
- 16. ...
- 17. ...
- 18. ...
- 19. ...
- 20. ...
- 21. ...
- 22. ...
- 23. ...
- 24. ...
- 25. ...

LIBRARIKA BAJA

- 1. ...
- 2. ...
- 3. ...
- 4. ...
- 5. ...
- 6. ...
- 7. ...
- 8. ...
- 9. ...
- 10. ...
- 11. ...
- 12. ...
- 13. ...
- 14. ...
- 15. ...
- 16. ...
- 17. ...
- 18. ...
- 19. ...
- 20. ...
- 21. ...
- 22. ...
- 23. ...
- 24. ...
- 25. ...

- 1. ...
- 2. ...
- 3. ...
- 4. ...
- 5. ...
- 6. ...
- 7. ...
- 8. ...
- 9. ...
- 10. ...
- 11. ...
- 12. ...
- 13. ...
- 14. ...
- 15. ...
- 16. ...
- 17. ...
- 18. ...
- 19. ...
- 20. ...
- 21. ...
- 22. ...
- 23. ...
- 24. ...
- 25. ...

- 1. ...
- 2. ...
- 3. ...
- 4. ...
- 5. ...
- 6. ...
- 7. ...
- 8. ...
- 9. ...
- 10. ...
- 11. ...
- 12. ...
- 13. ...
- 14. ...
- 15. ...
- 16. ...
- 17. ...
- 18. ...
- 19. ...
- 20. ...
- 21. ...
- 22. ...
- 23. ...
- 24. ...
- 25. ...

- 1. ...
- 2. ...
- 3. ...
- 4. ...
- 5. ...
- 6. ...
- 7. ...
- 8. ...
- 9. ...
- 10. ...
- 11. ...
- 12. ...
- 13. ...
- 14. ...
- 15. ...
- 16. ...
- 17. ...
- 18. ...
- 19. ...
- 20. ...
- 21. ...
- 22. ...
- 23. ...
- 24. ...
- 25. ...

- 1. ...
- 2. ...
- 3. ...
- 4. ...
- 5. ...
- 6. ...
- 7. ...
- 8. ...
- 9. ...
- 10. ...
- 11. ...
- 12. ...
- 13. ...
- 14. ...
- 15. ...
- 16. ...
- 17. ...
- 18. ...
- 19. ...
- 20. ...
- 21. ...
- 22. ...
- 23. ...
- 24. ...
- 25. ...

ILUSTRETS ŽURNALS

Artura Baumaņa — Likteņa zirgs.

L. T. A
IZDOTS RIGĀ 1921
NI

„Jāzeps un viņa brāļi“ Nacionalteatrī.

(Akteera peezīmes.)

Pirms Latvijas valsts dibināšanas mūsu teatrs iztika bez peemērotām telpām, ar ļoti maziem materialeem līdzekļiem, teatra preekšgalā atradās viens pats direktors, kuŗš bija režisors un dramaturgs. Ap viņu pulcējās dedzīgi jaunieši, kuŗi, ar talantu apdāvināti, pateicotees leelā mākslas mīlestībai, gribai, enerģijai, tik pa vakareem brīvi būdami, prata izveidotees par laboem skatuves mākslineeķeem. Kā gaišs zvaigznes man atmiņā mirdz Dace Akmentīn, Roberts Jansons, Duburs, Freimans, Rūmneek, Meerlauks, Miķelsons, Veics un citi. Atminos arī dažu labu noskapotu izrādi. Ar visām mākslas pazēm, nojūtām tika nospēlota Maksima Gorkija „Mazpilsoņi“. Kad es vēlāk par lugas izrādi rakstīju kādā Peterpils kreevu avīzē un stāstīju saveem skolotājeem, kreevu, bijušo ķezarisko teatru artisteem, viņi neticeja un smaidīja, ka latveešu artisti ir spējīgi dot tādu mākslas ziņā kreetnu izrādi. Atminos arī „Uguns un nakts“ izrādi, kuŗas āreajā eētēra sneedza leelus mākslas augstumus. Daudzi no mūsu agrakeem teatra mākslineeķeem ir miruši, izkļūduši, veci palikuši un vairs pee skatuves nestrādā. Bet jaunu akteeru maz audzināts. Mūsu saheedriba par to laikam eepreekš nebij domājusi un gādājusi. Veenā deenā akteers negadās, viņš jaaudzē gadeem.

Tagad mūsu teatra sapņi ir peepildījušeem. Mums ir ļoti peemērotas teatra telpas ar visadeem tehniskeem līdzekļeem, mākslas un citeem direktoreem, dramaturgeem, repititoreem, dirigenteem, dekoratoreem u. t. t. Pateicotees valsts līdzekļeem izrādem var dot vajadzīgo ārejo eētēru. Tautai ir teesība prasīt no teatreem daudz vairak un peelikt augstū mākslas kritikas mērauklu. Noskatījoms Raiņa lugas „Jāzeps un viņa brāļi“ izrādē. Ne-noleedzami, ka režisors Meerlauks, kā arī akteeri ir strādājuši, pūles daudz peelikuši, viens otrs skats noeēt cēli, akteeri aizrauj, tu sēdi, skatees, tev sirds tik preekcīgi pukst, bet te peepeši viss zūd, lugas gaita teek saraustīta, nākošais skats eēt aplami, trūkst fantāzijas un izjūtas. Vaj tas ir skolas, vaj kulturas trūkums? Izrādē pilnīgi noapaļotu eespaaidu nedod. Veenū var teikt: mums ir savi dekorāciju mākslineeķi, kuŗi ceenīgi var stātees uz kuŗas katras leelas skatuves.

Ka mūsu publikai netrūkst kritikas spējas, to rāda sekošais. Kad brāļi no bada dzīti peekusuši, pēc daudz gadeem stipri vecaki palikuši ar grumbotām sejam eerodas Eģiptē pēc maizes, publika tūlīn uztraucās, kā tā var gaditees, ka Benjamiņš pa visu to laiku ir tik pat leels, jauniņš, noapaļots un balts palicis, kā daudz gadus atpakaļ, dzīvodams Kanaanā kopā ar brāļeem pee tėva? Visa Jāzepa brāļu grupa būtu ļoti laba bijusi, ja daži no viņeem nebūtu pārnēriģi uzsvēruši runas loģisko akcentu un kleeguši. Daļa no viņeem bij tik raksturīgi grīmeti, tik laba vaibstu spēle bij, tik izjustas, naidīgas, nicinošas balss intonācijas no viņeem skaneja, ka viņi ceenīgi varetu uzstātees uz kuŗas katras Eiropas skatuves. Arī skatuves grupejums bij labs.

Izņemot veenu, citi no brāļeem ir gani, dzīvo pa tuknesi, eeeļeem. Viņeem nevar būt attīstīta soļu māksla, un eejot pee tėva pēc svētības, viņi nevar soļot kā kareivji uz paradi.

No mūsu režisoreem līdz šim prasīja, lai viņš būtu akteeru skolotājs, audzinātājs un arī eestudetu pašu lugu. Meerlauka kgs kā redzams grib būt tikai režisors, kuŗš domā, ka viņš strādā ar pilnīgi gatavām akteeru masām. Ar to laikam izskaidrojās, ka daudzi no akteereem neprata noskapot eekšejo lomas zīmejumu ar ārejo. Lugā runā: „Ko jūs tur vaidat?“, bet akteeri nevaid, bet kleeedz. — „Man bail no tava skateena“ — bet akteers uz akt eeri nemaz nepaskatās. Par visām leetam režisoram jprot akteerim atvērt lugas dvēsele, viņas eekšeļā gaita, eedvēst akteerim tās nojūtas, kuŗas noteic šo eekšejo gaitu. Ja šā strādājot attīstisees akteera dvēsele, tad attīstisees arī viņa prašana pareizī lomu pārdzīvot. Pēdīgi režisoram vēl jābūt peepalīdzīgam akteerim, atrast vajadzīgos izteiksmes līdzekļus šeem pārdzīvojumeem un noskapot un saistīt kopīgi visu akteeru darbību uz skatuves. Pateikt veenu otru loģisko akcentu un tehnisko paņēmeenu vēl ir par maz, iznāks mazvērtīgs šablons. Mēs tos vārdus „kā“, „sirds“, „tu, mans brāļi“, „trīs avīs“ varam steept un izkleeegt, nekas neiznāks, ja nebūs attīstīta fantāzija un izjūta. Jēkabs (Timma kgs) bij l bi grīmetis, viņa kustības ir cēlas un plastiskas, visu, ko viņš runā uz skatuves, viņš saprot. Ja viņš strādās un pārdomās savas lomas, uz preekšu no viņa iznāks labs skatuves spēks. Jēkaba lomā vēlams vairak temperamenta.

Amtmani-Breediti es pazīstu kā gatavu akteeri un režisoru no Peterpils, kur viņš eestudeja un spēleja tituļa lomu Tolstoja „Dzīvāis mironis“. Jāzepa loma nav peemērota viņa īpatnībam, vismaz ne pirmajā traģēdijas daļā. Es lugu eepreekš nebiju lasījis, bet veenā otrā veetā, beidzamos cēleenos, viņš ar savu spēli prata saistīt un peevilkēt, tā ka dažas frazes paliks ilgi atmiņā.

Daudz gadus atpakaļ, kad Jaunā teatrī izrādīja Raiņa „Pus-idealists“, kungī, kam tā noteikšana bij par teatru, nospreeda, ka tā sauktee zolīsti spēlē kostīmos, peemēroti lugas gaitai un atteeģīgi grīmeti, bet koris, kas mazākās lomas spēlē, kā nebūt, tas, kas būs pee rokas. Līdzekļi un laiks brīvs mums tagad ir, tā tad jāvēlas, lai lugā „Jāzeps un viņa brāļi“ netik veen zolīsti, bet arī koris, kuŗš mazākās lomas spēlē, būtu pēc eēģteešeem grīmeti, jo taisni tauta, tee veenkārše, bij visleelākā mēra padoti karstās saules eespaideem. Iznāk, ka viņi drīzak izskatījās pēc soomeem un zveedreem, nekā zem tropikeem dzīvojošeem ļaudim.

Saka, ka runāt ir sudrabs un klusēt zelts. Ar runāšanu uz skatuves sneedz leelu eespaaidu, bet vēl daudz leelaku panāk ar žestu, mimiku, ar pauzem, sevišķi ekspresīvām. Akteera tēlošanas uzdevums ir saveenot žestu ar valodu un dot pilnīgu loģisku skaistumu no skatuves zīmejuma. Žestā vajaga peēt dalību visam akteera korpusam, bet netik veen rokam. Ekspresīvās pauzes mums izceļ eekšeļās dvēseles kustības. Pēc leelām negaidībam, pārsteigumeem, dvēseles cīņam tādas pauzes arveenu seko. Jāzeps ir leelā goda stāvoklī Eģiptē. Viņa sapņi ir peepildījušeem, viņam paziņo, ka svešneeki no bada dzīti ir eeradušeem Eģiptē pēc maizes un drīz būs pīli. Svešneekos viņš atzīst savus brāļus. Publika uztraukta gaida, kāda nu būs pēc tik daudz gadeem citos apstākļos brāļu satikšanās, bet akteers nepārdzīvo ekspresīvo pauci un tik ātri dodās uz preekšu, ka pat nepagūst brāļus daudz maz apskatīt. Tādu peemēru var peevest izrādē daudz. Akteers apzog pats sevi kā arī publiku. Latveešu skatuves mākslas ēnas puses ir neprāšana, izcelt šādas mākslas pauzes.

Meerlauka kgs pee lugas eestudešanas pūles ir daudz līcis. Žēl, ka dzīru skats caur nepareizu skatuves eekārtojumu gāja pazušānā. Taisni še, kur muzika dzirdama un dejas nāk talkā, vareja jo leelu eespaaidu sasneegt. Nekādā ziņā nevajadzēja kokletāju stabulneeku likt pirmā planā. Ne viņi šīni skatā ir smaguma punkts. Bij dota eespēja aplūkot, vaj kokletājs un stabulneeks koklē un pūš, un caur to zuda spēle ir Jāzepam, ir arī brāļeem. Arī dejojataji (Em. Grantovska) tas stipri trauceja un caur to viņas izpildījums daudz zaudeja. Arī aplamība ir nostādīt muzikantus tā, ka viņi pilnīgi muguru ir atgriezuši Jāzepam. Moljera laika artisti, kad spēleja Visaugstākā klātbūtnē, nedrīksteja uz skatuves ne sēdet.

Ja Meerlauka kgs būtu peenēmis to skatuves eekārtojumu, ko Kugas kgs devis savos skīču un tīpu zīmejumos, — eespaids no cēlena būtu daudz cēlaks bijis. Prof. Vitols ir komponējis ļoti raksturīgu austrumneeku muziku. Ja režisors atrada par vajadzīgu uz skatuves imitēt kokļu un stabuļu skaņas, tad vajadzēja arī imitēt uzsitamos instrumentus. Šo instrumentu skaņas plūda, bet pašus instrumentus mēs neredzejam.

Deklamācijas ideāls ir balss skaņu dažādība. Būtu vēlams, ja Asnates un Dinas lomu izpildītajas strādātu un raudzītu tikt vaļā no sentimentāli monotoniģā runas veida.

„Jāzeps un viņa brāļi“ daudzveem no mūsu publikas sava dziļā satura pēc, sava dzejas skaistuma pēc, kuŗš lido augsti virs zemes, nebūtu vēl peeejams un taisni tapēc ir režisoram, ir akteerim, lai no izrādes būtu leelisks eespaids un lai viņa mūs aizrauj, jāleek pirmā planā, jāizceļ orgiasms un ekstāze. Mums latveešeem preekš skatuves mākslas ir viss. Stāvs, attīstīti ģimja panti, balss, jūtas. Tik jāizkopj eekšeļā inteliģence un gaume.

Bibliografija.

Daugavas Kalendārs 1921. Peektais gads. Rīgā, 1920. Valtera un Rapas akciju saheedribas apģādībā.

Daugavas Kalendārs — veeniģais leelākais kalendārs ar skaidri literārisku saturu. Sastādītajā peevilkusi kuplu līdzstrādneeku skaitu no mūsu labakeem rakstneekem. Tā kalendārā nodrukāti Aspāzijas, Raiņa, Sauleeša, Teodora, Plūdoņa u. t. t. dzejoļi, īsaki stāsti un tēlojumi no sastādītajās Annas Brigāder, no Jaunsudrabiņa u. c., virkne apcerejumu, apskati u. t. t. Pee dažeem gabaleem varetu peezīmet, ka vairak būtu vēriba peegreežama labumam, ne daudzumam. Tā Veseļā stāstīģš par zaļumos aizkai-tīnato jaun-kli drīzak atstāj kādas sīkas izrēķināšanas eespaaidu, nekā psiholoģiski izveidotu rakstneecības darbu. Autoram ir labas novērotāja dāvanas, bet jāizkopj dziļāka eedvēsme. Labu pārskatu par mūsu tekošo rakstneecību sagrupejis P. Ērmans savā rakstā: „Mūsu rakstneecība gada laikā“, vērtīģis arī Stīksa politiskais apskats. — Rakstneecības un mākslas draugeem varam „Daugavas Kalendāru“, kuŗš gan tikai uz svētkoem kļuva gatavs, labprāt eeteikt.

Kalendāra praktiskā daļa aptver kalendariju, dažādas statistiskas ziņas par Latviju, tirģus ziņas, saimneeciskus aizrādījumus u. t. t.

ILUSTRETS ŽURNALS

Nr. 1

JANVARIS

1921

Bethovens.

Nemirstigais muzikas mākslieceks Ludvigs Bethovens peedzima Bonnā 16. decembrī (kā peenemts) 1770. g. un nomira 26. martā 1827. g. Vīnē. Tēvs (Johanns) bij tenorists kurfirsta kapelē, tēva tēvs (Ludvigs) basists un vēlāk kapelmeistars; tā tad visa Bethovena ģimene bija muzikala jau vairak paaudzes. Leelais muzikas ģenijs baudija savu pirmo muzikalo izglītību no tēva. Sevišķi apdāvinatais zēns jau 13 gadus vecs dabuja veetu galma kapelē par muziķi (čembalistu — ta laika klaveeru spēletāju). Grafs Valdsteins, kuŗš pats bij labs klaveeru spēletajs, izgādāja, ka Bethovenam bij eespējams dotees uz Vīni tālakas izglītības dēļ muzikā. Vīnē Bethovens nobeidza 2 gadu kursu kompozīcijas mācībā pee Haidņa: tikai ārejas formas pēc studija turpinājās pee Haidņa, kuŗš bija gan slavens komponists, bet ne tāds pedagogs, kamēr patesībā Bethovens muzikas teoriju mācījās no Šenka (operas „Dorfbarbier“ komponista*), kuŗš visus teoretiskos darbus Bethovenam izlaboja. Kontrapunktu Bethovens mācījees no Albrechtsbergera, dramatisko kompozīciju no Saljera.

Bethovena pirmajam mākslieceka darbības periodam (lidz 1800. g.) peeskaitami viņa sacerejumi, sākot no op. 1—18: to starpā 6 klaveeru trio, 9 klaveeru sonates, 4 stīgu muzikas trio, veens stīgu kvintets, dažadas variācijas, leelā arija „Ah perfido“ un 6 pirmee stīgu kvarteti (op. 18, № I—VI). Ta laika kritika gan atzina eevērojamo komponistu, bet apkaŗoja pārdoŗšos harmoniskos

* Interesanti atzīmet, ka šī primitīvā opera ir patesībā pirmā, kuŗa izrādīta latviski un ar latveešu spēkeem zem nosaukuma „Sādzu dakteris“. Jelgavā to izrādīt tautassvētkos, šo rindiņu rakstītajam bij tas patīkamais uzdevums, to vadīt nelaiķa Ad. Allunana režijā.

un ritmiskos paņēmeenus. Bethovena augsto labvēļu skaits paplašinājās (grafs Brunsvicks, barons Gleichensteins, von Breunings), viņa materialais stāvoklis nodrošinājās (firsts Lichnovskis pabalstīja ar 600 florineem gadā, pāra gadus erchercogs Rudolfs un firsti Lobkovic un Kinskis ar 4000 fl.).

Ludwig van Beethoven

Bet neraugotees uz šādu satiksmi, Bethovens bija istis demokrats un republikans savā garā. Savu zimfoniju „Eroica“ Bethovens veltīja Napoleonam tapēc, ka to tureja par leelu revolucionaru varoni, bet kad Napoleons peenēma ķeizara tituli, šo veltījumu veenkārši saplosīja. Visām kritīkam par spīti Bethovens gāja savu īpatneju ceļu: neaizsneegta formu pilnībā un temu sikā figuratīvā apstrādājumā sāka runat vēl lidz tam nedzirdetu valodu, kuŗā izskaneja viss, ko cilveks sajūt — preeki, bēdas, kaisle. Visus savus slavenos preekštečus pārspēdams, kļuva par leelako meistarū instrumentālā muzikā. Dvēseles ceešanas, kādas izskan viņa kompozīcijās, drūmums un izmisuma brēceeni, sāka dabiski rastees, kad slavenais skanņ dzejnieks jau deezgan agri nomanīja, ka sāk zaudet savu dzirdi un veselība eet uz leju: 1826. g. sāka parādītees ūdens kaites zimptomi, pēkšņa sasaldēšanās peespeeda palikt gultā, no kuŗas vāirs necēlās...

Visslavenākās ir Bethovena zimfonijas (pavisam 9), no kuŗām „devītā“ uzrakstīta tad, kad komponists bij jau zaudejis dzirdes spēju. Tikpat slavenas un skaistas ir Bethovena klaveeru sonates (pavisam 38). Ari vokālā muzikā uzrakstīti nemirstami darbi: 2 meses, 1 opera („Fidelio“), 1 oratorija („Kristus pee Eļļaskalna“), dažas kantates, 66 dzeesmas un 1 duets ar klaveeru pavadījumu, 18 kanoni u. v. c.

Veca gada beigās visa pasaule svineja Bethovena 150 gadu peemiņas svētkus. Straumes Jānis.

Padomju Kreevijas komisija,
kas 4. decembrī 1920 atveda, saskaņā ar Latvijas un Padomju Kreevijas meera līgumu,
4 miljoni rubļu zelta Latvijai.

J. Raiņa aforismi.*)

Ari jūrai ir krasts, arī kalnam ir virsotne, — tikai debesim nav greestu.

*

Es dzirdu atsaucas uz deeva sodu, bet deevs soda tik tad, kad atrod cilvēku, kas viņa sodu izpilda.

*

Tu pūlees muļķim ko peerādit, — vaj tu pūlees arī aklam ko parādit?

*

Tu sūdzees, ka nelaimē nav draugu. Bet ja būtu, tad jau to nesauktu par nelaimi, bet par tavu darbu un cīņu.

*

Ari lupats bij reiz goda kreklis. Par to viņš vairs nekad netiks atpakaļ. Bet kad viņš nebaidas no samalšanas un iznīcības, viņš var tapt par baltu papīru.

*

Mūsaiķu dzīvē nav panākumu bez skarbuma, arī maigam cilvēkam. Bet skarbums, leetots, arī maigo dara skarbu. Un maiguma zaudejums neatsver panākumu un pazemina maigo. Mūsaiķu dzīvē dod neaptumšotus panākumus tikai īsi pārejas laiki no maiguma uz skarbumu. Mūsu laiks nav deezgan saimneciski-ražīgs: viņš velti tērē par daudz dārga materiala.

*

Kas ir tuvāk kā acs aciņ, — un tomēr viņas nekad nesaredzas.

*

Vīns izdzerts, vēl trauks smaršo — dzīve izdzīvota, vēl atmiņa turas.

*

Laiķes apmeeriņats ir tikai nedarbiķais.

*) No dzejņeķa drīzumā izdodamās aforisķu grāmatas. Red.

Edvarda Vulfa †

Divas.*)

I.

„Jūsū mazais šodeen ļoti nemeeriģis!“ teiķa ne visai laiķnā tonī Elzai dzīvokļa saimņeēce.

„Ja, ir grūti ar mazu bērnu mebeletā istabā... Es saprotu... Cita saimņeēce jau sen būtu mani ārā izmetusi...“ padeviģi atbildeja Elza.

Tas Krastiņa kundzei patiķa — skaneja kā glaiķms.

„Nu, neķas, neķas... gan jau iztiķsim,“ vēliģaki peebilda viņa.

„Man šodeen pilnas roķas darba un tad atleēķ mazak laiķa mazajam nodotees,“ paskaidroja Elza. „Uzpošu istabu: man tak šovakar ceemiņš gaidams...“

Vārds „ceemiņš“ Elzas mutē skaneja tā maigi: vareja redzēt, ka ar šo vārdu saiķstas viņai intīmas dvēseles stiģas.

„Ak, tad būs gan?“ teiķa Krastiņa kundze.

„Tak ļadomā, — ja ķas sevišķs neatģadas... Šodeen tak mazajam dzimšanas deēna un tas mums norunats, ka to sviņesim kopā.“

„Tā, tā... Nu, visu ļabu!... Ja jums, ļaunkundz', te par neērtu... varu jūsū ceemiņam dot ģultu tur koridora ģalā, tur man veēna istaba tukša...“

„Paldees, paldees... neķzinu, kā viņš ģriķēs... varbūt ees uz veesņicu...“

„Ak, ko nu!“ nometa ar roku Krastiņa kundze, „preēķ ķam... jūsū ļau zineet, kā es uz tā m leetam skatos...“ Viņa izģāja.

Krastiņa kundze bija zināmā mērā leķpa uz saveem „modernaķeem eesķateem“. Šēe „moderneē eesķati“ pastāveja eēķķ tam, ka viņa bija izīreķjusi istabu ļaunavai ar bērnu, neņēmdama no tās vairak ires, kā būtu ņēmusi no ļaunavas bez bērna. Un ja ta ļaunava ar bērnu daķreiz tikai mēneša vidū spēķa samaksat mēneša piķ-

*) Šis nel. rakstņeķa darbs piķmoreiķ šē nodrukats pilņiģi.

No Padomju Kreevijas atvestā zelta skaitīšana Latvijas Valsts Bankā.

Zelta pareiza svara pārbaudišana
Latvijas Valsts Bankā.

majās deenās maksājamo īri, viņa ar' neko daudz nekurnēja. Zināja, ka Elzas eēnākumu avoti nav nekādi leeleē: daži desmiti rubļi mēnesī no laukeem, no tēva, un tad tas, ko nopelna par tulkojumeem laikrakstos. Un dažureiz ta nauda no laukeem aizkavejas, vaj arī dažs mēnesis paleek bez tulkošanas darbeem.

Elzai negāja veegli, bet viņa dzivoja savu dzivi bez leelas sūrošanās un kurnēšanas. Viņa zināja, ka vēl tikai drusku jāpaceešas — Karlis pavararī noliks valsts eksamenu un uzsāks savu advokata praksi un tad būs visām grūtībām gals. Lai tikai Karlis savu studiju beigas ātrak sa-

sneegtu, Elza būtu gatava uz nez' kādeem upureem. Un ja viņš pats nebūtu peedāvājees pēdejā vēstulē uz mazā dzimšanas deenu pārbraukt, viņa to Karlim ne ar veenu zilbiti nebūtu atgādinājusi, neskatoties uz visu ceešo norunu. Nedrīkst viņu traucēt darbā sentimentālu jūtu dēļ.

Bet Karlis bija tik īsi un kategoriski rakstījis: „būšu Rīgā, kā norunāts“, ka Elzai trūka spēka aizrakstīt viņam, lai brauc tikai tad, ja tas teešam nav viņa darbam par kavekli.

Un preeks jau nu viņai bija, ka pāris deenas varēs būt ar Karli kopā. Seši mēneši gan ir tikai seši mēneši, bet viņi sastāv no 180 un vēl dažām deenām un šis skaitlis nav mazais, jo katrai deenai ir savs ģimīšs, savas rūpes un sāpes, kas visas jāizrūpejas un jāizcees. Seši mēneši viņi nebija redzejušies.

Sodeen jau no paša rīta Elza posa savu istabu, slaucīja noputejušās gleznas pee seenam, mazgāja grīdu, kārtēja grāmatas, šuva un lāpija, lai viss izskatītos svaigs un spodris. Krāsni sprēgāja uguns: Karlis tā mil siltumu, — bet uz galda bija dažādi aizsainīši ar precēm no tirgus un veikāleem. Gan Carnikavas nēģi, kuņus Karlis tā ceenīja, bet kuņus viņš Peterpilī nevareja dabūt, gan ančousi, gan vērsa mēle. Drīz uz galda vajadzēja parādīties kūpošam patvārim: to Elza liks eenest tad, kad atskanēs raksturīgais Peterpils vakara vilceena svilpeens. Stacija nebija tālu un Elza klusās deenās un klusos vakaros pee savas istabas loga sēdedama un trokšņos noklausīdamās, bija eemācījusēs atšķirt dažādos vilceenu svilpeenus.

Bet ja nu viņš aizkavejas? Ja kaut kādu neparedzētu apstākļu dēļ viņš atbrauc ne šodeen, bet, teiksim, rīt vaj parit. Tas tak nav nekas neeespējams. — Elzai pirmo reiz eenāca prātā šādas domas un viņa no tām nodrebeja.

Pateesībā tas tak nebūtu nekas sevišķs. Vaj tad nav veenalga, vaj satikšanās noteek šodeen vaj rīt. Nevajag tak peekopt deenu un skaitļu elku deevības kultu. Un patvāris tikpat milīgi siks rītvakar kā šovakar, tikpat tikami sprēgās krāsni malka un apkaltušo Carnikavas nēģu veetā varēs nopirkt citus.

Ne, ne! — pret šādu loģiku protestēja Elzas dvēselē kāda cita balss: tas nedrīkst notikt. Šovakar, šovakar viņam vajag būt še.

Ar sāpju smeldzumu kairinošais šaubu velniņš lēkāja tālak savu domu danci. Viņš jau pārskrēja pāi smeekliguma robežu un sāka stāstīt par vilceeneem, kas noeet no sleedem, par sadragateem vagoneem, cilvekeem, kas guļ dzelzsceļu dambja malās ar saplositeem locekļeem.

Atkal Elza nodrebeja: „Fui, muļķības! Tas nāk no tam, ka gaidīšanas brīdī palaiž rokas vaļīgi! Tagad vajag strādat un nedomat!“

Un viņa ar jaunu sparū sāka tīrīt apputejušo skapja augšu. Tas bija pēdejais darbs — tad vēl pāris lupatas

vilceenus pār pusdeenas laikā mazgāto grīdu un istaba, kas uz tīribu atteecas, būtu ceenīga saņemot jebkuŗu veesi.

Garš svilpeens. Ne, tas nav tas īstais. Laikam kāda manevrejoša lokomotive. Drīz gan arī vajadzētu nākt istajam svilpeenam. Pulkstens eet pareizi, — tas uz minūti uzstādīts un arī vilceens tak — jedomā — nebūs nokavejees. Šodeen viņš to nedrīkstētu darīt.

Un vilceens bija galants pret Elzu. Noteiktajā laikā, uz minūti, atskanēja pazīstamais vilceena svilpeens un Elza, ar laimīgu smaidu izsteidzās pee saimneeces.

Tīri kā gavīlejoši skaneja viņas veenkāršais lūgums! „Kraustiņa kundz', neseet nu eekšā patvāri!“

Kā būtu, kad tagad mudīgi, mudīgi steigtos uz eelu un pa eelu uz stacijas pusi, Karlim pretim? Vēl ir gaišs un viņa Karli, nākošu vaj braucošu, gan saredzētu. Un arī mazais pa to iso laiciņu nepamostos.

Ne, labak tā. Nosēstees, aizturet elpu un klausītees, kā atskanēs ormaņa zvārguliši, kā kamanas nočirkstēs un apstāsees pee parades durvim, kā klauudzēs soļi pa trepem, kā atskanēs zvans. Ir kaut kas tik kairinošs šai preecīgi sāpigajā gaidīšanā.

Eet minutes. Jau desmit viņas aizgājušas. Jau peecpadsmit un divdesmit. Elpa plūst arveen straujāki, sirds sit aizveen stiprāki. Nu jau dun deniņos un kājās rodas tāds gurdenums. Tas tak nevar būt, ka viņš būtu leelu bagāžu līdzī nēmis. Tas tak nevar būt, ka pee stacijas nebūtu ormanis dabujams. Pusstunda. Pa šo laiku tak var pat kājam atnākt.

Eet minutes. Nu jau viņas vairs neteek skaitītas. Uz eelas neskan neveens zvārgulīšs. Nekur nečirkst sneegs zem kamanu sleecem. Neveens nenāk pa trepem un neveena roka nespeež zvana podziņu.

Šovakar Karļa nav. Šovakar Karlis nebūs.

Kad pāreet pirmais ar gaidīšanu saveenotais vilšanās sāpju asums, tad rodas savāda trula padevība, nogurums. Un beidzot meers. Un šai meerā dzimst atkal jauns preeks, jauna laime: jauna gaidīšana.

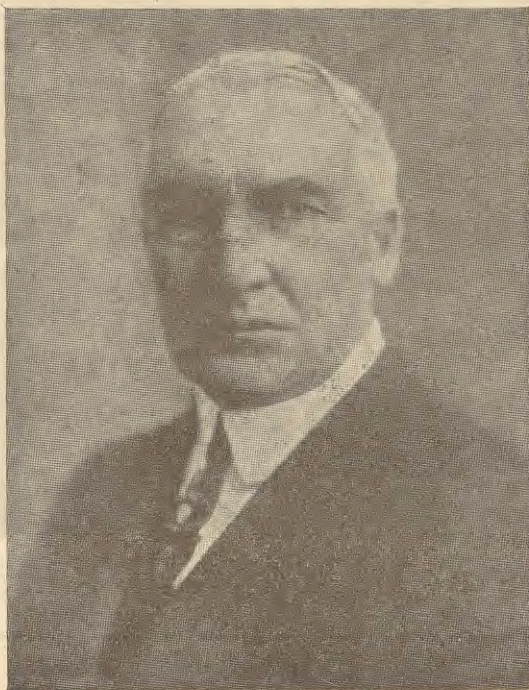
Sirdsbalss saka: nebija šodeen — būs rīt. Un atkal minūtem — breesmigākām minūtem — ejot, sirdsmeerā skan pat tāds kā apmeerinājuma pilns mājeens: savā ziņā ir tak labi, ka gaidītais šodeen netika sagaidīts; tas tik paleelinās rītdeenas satikšanās preeku; un pašā tai gaidīšanā — atkal divdesmit četras stundas — vaj arī tanī nav savs zinams jaukums?

II.

Bija jau jāaizdedzina lampa, kad mazais pamodās. Tāds nervozs, beeži eeraudājās, — it kā viņš arī būtu gaidījis un nesagaidījis.

„Meerā, meerā, Alvi!“ šūpoja viņu rokās Elza: „papucis būs... rīt būs!... Brauc, brauc papucis...“ Bet bērns nerimās.

Elza nēma no kumodes veenu leetu pēc otras un mēģināja ar tām saistīt mazā uzmanību. Velti. Kad

Ziemeļamerikas Saveenoto Valstu jaunizvēlētais prezidents

Warren G. Hardings.

Latvijas valsts zelta fonda pārbaudišana.

d. Lepiņa uzņēmums.

visi uz kumodes esošie preekšmeti bij izcilati, palika pāri vēl Karļa ģimēne.

„Arē, papucis!” teica Elza, ģimētni rokā paņemdama un Alvim preekšā uz galda nolikdama.

Un — tavu brīnumu! Ko nepanāca grabuliši un dažadas rotas leetiņas, to panāca veenkāršā rāmitī aiz stikla esošā bildīte. Vaj nu gaismas spēle ģimētnes stiklā izlikās Alvim tik peevilcīga, vaj kā, bet viņš aplusa un cītīgi nodevās rotaļošanās preekam.

Uz ģimētnes Karlis bija jauneklīs ar mazām ūsiņām, tuklu vaigu, univērsitātes studenta uniformā ar spožo parades apkaklīti. Ja tas nebūtu bijis krūšu uzņēmums, tad droši veen arī zobens pee sāneem būtu redzams. Varen cēls izskatījās Karlis. Tikai vaigi varbūt par tukleem. Tas sejai peekšīra tādu „izteiksmi, kuŗa neka neizteic”.

Tāds bija Karlis, kad Elza ar viņu eepazinās politēniķu izrikojumā, pēc kuŗa viņš Elzu pavadija uz mājām vēl tālu aiz „Arkadijas” dārza, kur Elza toreiz dzīvoja. Elza atcerejās: bija auksta nakts, bet Karlis bez galošām, plānos lakādas zābakos. Viņai bija savā ziņā patikami, ka šis jauneklīs, kuŗu viņa jau vairakos izrikojumos šozeem bij eevērojusi, eet viņai līdzās, bet — cik savadi! — viņa visu ceļu tomēr nebija jutusees pilnīgi omulīga: bija domajusi, ka viņam tak salst kājas un viņš tikai kaunas atzītees un tadēļ neeet atpakaļ.

— Nu viņš gan droši veen turpmak izvairisees ar mani izrikojumos sastaptees, ka nav javada to gaŗo ceļu! — domāja Elza.

Bet viņa bija maldijusees, Karlis no viņas neizvairījās un vēl dažu labu reizi vadija viņu vakaros un naktīs uz Torņakalnu, kamēr viņa pārvilkās uz Rīgu dzīvot. Vēlak, kad viņi jau bija pavisam tuvi, viņš gan atzinās, ka viņam teešam toreiz kājas salušas un no ta laika kreisās kājas mazais pirkstiņš esot palicis gluži nejūtīgs. „Uz visu mūžu!” smējās viņš.

Pirmos studiju gadus Karlis daudz dzīvoja pa Rīgu. Leelako gada daļu Rīgā, mazako Peterpili. Viņa vecakeem Kurzemē bija leelas mājas, bet uz tureeni viņš reti aizbrauca. Dzimtenē būdams, uzturējās pee sava Rīgas tēvoča, turīga tirgotāja ar seevu „ārzemneeci”. Nebūtu bijis šis tēvocis un viņa seeva, tad Karlis ar Elzu varbūt jau sen būtu apprecējusees, jeb vismaz dzīvotu kopā. Bet ta tēvoča dēļ nevarēja. Karļa tēvs bija skops un sūtīja viņam maz naudas un tad nu ļoti daudz vajadzēja ņemt no tēvoča. Tas deva bez leelas runāšanas, bet tad nu Karlim arī vajadzēja viņam iztapt un klausīt viņa aizrādijumeem. Un tā ka tēvocis pats bija apprecējees tikai četrdesmit gadu vecumā, tad viņš turejās pee tām domām, ka tikai šāds vecums ir pats īstākais preekš precešanās.

Ta paša tēvoča un viņa seevas dēļ Karlis arī, protams, nevarēja dzīvot ar Elzu kopā civillaulībā, kaut gan Elza to ļoti būtu vēlejusees. Karlis ar reizām izteica domas, ka viņam tas patiktu, bet Elza nevarēja pēc viņa balss skaņas lāga noprast, vaj viņš runa taisnību, vaj ne. Viņš vispārīgi bija tāds savads tais leetās. Tā Elza kādreiz bija aizbraukusi uz Peterpili un apmekleja

Aizmūžīgais.

Šai tumšu šalku pilnā pusnaktī,
Kad melnee jūmti rudenīgi lāso,
Un mākoņmutuļos skreen mēness izbeedets
Kā spoku jātneeks auļos plīvojošs, —
No kādas dīvainas un tālas dimas
Man domas uztrauktās deg nemeerslimas.

No mūžu aizmūžēem, kas akmeņos un bronzā,
Es redzu izjājam šo spoku jātneeku,
Kas cilšu ciltis aizdzen nezināmās tālēs,
Kur ceļos audzes gaist kā zāles savitušas —
Un sunī, nemeerīgs kas gaudo mēnesī,
Es jūtu atmodušos zemes pirmbūtni.

Es viņu pazīstu, šo tālo pusnakts dimu,
Kas dvēseli un domu dara nemeerslimu,
Tas — jātneeks mūžīgais un daudzvārdīgais,
Kas mūžēem cauri neapkūstošs jā, —
Skan suņa gaudās atbalsotee gaisi —
Gars tumšs un pirmatnejs to apsveic baisi.

Karli. Viņam bija leela istaba ar gultu un ērtu kušeti. Ari dzīvokļa saimnece, kā Elza jau no pirmās sarunas ar viņu noprata, bija bez aizspriedumeem. Un tomēr Karlis neuzaicināja viņu palikt pee sevis, bet aizvadīja uz veesnicu, kur Elzai bija janodzīvo vesela nedeļa un kur bija ļoti auksts. Elzai dažreiz bija preeks par šo vilceenu Karļa raksturā. Viņai izlikās, ka tas nozīmē peenākuma apziņas stingrību, bet dažreiz tomēr šāda Karļa izturešanās viņai darija sāpes, izlikdamās kā tīrā pedanterija.

Kopā dzīvojuši viņi līdz šim vēl nekad nebija. Pat to veenu vasaru, kuŗu viņi pavadīja jūrmalā, Elza dzīvoja mebeletā istabā, bet Karlis kādā panzījā, pāris eelas tālak. Ši nu tagad būtu pirmā reiza, kad Elza apsveiktu Karli kā savu atbrauceju-ceemiņu, un viņa jau nu gan, protams, neļautu viņam eet uz veesnicu. Viņam būtu jāpaleek pee viņas un pee sava dēla.

Sava dēla!.. Cik tas tomēr bija savadi. Karlim bija dēls, bet cik daudz bija tādu, kas to zināja? Viņi divi, tad — kāda Elzas tuva draudzene, kuŗa tagad dzīvoja Tiflisā, un dzīvokļu saimneeces, pee kuŗām Elza bija dzīvojusi un kuŗas Karli bija pee Elzas redzejušas. Lai Karlis savu „tēva goda“ faktu slēpj no tēvoča un viņa seevas, to Elza pati bija vēlejušees, bet Karļa tēvs nekad Rigā neebrauca un arī viņa sarakstišanās ar Karli bija tik lakoniski materialistiska, kā, peemēram, šāds veenkāršs paziņojums: „Miļo tēt! Varu Tev darīt zinamu, ka Tu esi kļuvis par vectēvu“... — pat šāds paziņojums būtu skanejis sentimentali. Un galvenais — nevajadzīgi. Jo Karļa tēvam bija pilnīgi veens pīpis, cik Karlim dēlu pa Rīgu skraida apkārt un viņa dzīves interesēs kveešu maiss spēleja leelaku lomu, nekā kaut kāds bērns kaut kādā tālā Rigā. Bet mātes Karlim nebija. Viņš to bija zaudejis jau desmit gadu vecumā.

Un Elzas vecaki? Tee gan zināja. Bet zināja tikai to, ka viņēem ir tāda „neizdevusēs“ meita, kuŗa ar saveem divdesmit diveem gadeem jau paguvuse eedzīvotees bērņā. Nez' kā, nez' no ka. Viņa jau nesaka. Tik atbild: gan jau redzeseet. Ej tu sazeni: žīds vaj čigans! Mazā Alma bij veenudeen' eebraukusi. Ta visadi

nēmās pētīt: kas un kā? Jauns skuķis, bet, palūk, cik viltīgs. Stāstīja: uz laukeem esot izplatījušās baumas, ka Elza apprecējusees. Ne nu būs tādas baumas, neka. Tikai skuķis ar tādu knifi gribeja Elzai ko izvilkēt. Vaj nu pašas gudriba, vaj māte pamācījusi. Beidzot, atvado-tees, izteicās, ka māte esot Elzu pa Zeemassvētkeem uzlūgusi izbraukt ceemos. Viņa jau nebija kopš Elzas „nelaimes“ Rigā bijusi. Ne arī tēvs. Un tā neveens no viņēem, atskaitot Almu, nebija Alvi redzejis. Laikam nu grib redzet.

Tā Elza bija aizvadījusi šo gadu, meerīgi uzņem-
dama saveju vēso nelaipnību, svešu cilvēku ironiju un veentulībā panezdama dažadas jaunas mātes grūtības. Viņa tak zināja, ka no viņas teek prasita veenīgi pa-
ceetiba. Un ka dažadi jaukā alga par šo veenigo nav vairs tālu. Drīz vairs nebūs deenam no veetas jāleec mugura par tulkojumeem un noraksteem, neecīgus grašus kopā medijot. Drīz varēs nodotees ģimenes dzīvei un darbam, ja, darbam, patīkamam, augligam darbam, — varbūt studijam filoloģijā, uz kuŗu Elzai sevišķi nesas prāts, varbūt arī raktneecībai, kuŗā viņa jau drusku bija spēkus mēģinājusi un par kuŗu viņai kāda slepena balss stāstīja: te tava veeta!..

Interesanti, ka šī slepenā balss pirmo reiz bij atskanejusi tad, kad Elza veena pati guleja klinikā dzem-
dešanas mokās. Viņa izjuta un pārdzīvoja visas šī stāvokļa dažādās sajūtas ar leelu spilgtumu; viņā jaucās no fiziskām ceešanam dzemdeta nāvejoša apatija ar leelas ticības un dzīves preeka gavilem. Un viņai eenāca prātā, ka nekur viņa nav lasījusi šo brīžu leelu, daudzkrāsainu un līdz ar to silti-dziļu aprakstu. It kā raktneeces nekad nebūtu dzemdejušas. „Es aprakstišu savas tagadejās sajūtas!“ pēkšņi nolēma viņa sevi. Atrada spēku nolemt moku brīžos, kad samaņa taisījās zust. Pēc tam šis negaiditais, tik nepeederīgā brīdī prātā eenākušais slēdzeens bija izgājis viņai no atmiņas un tikai vēlāk, kad Elza jau bija no slimības gultas peecēlusees un kādreiz ēdināja mazo, viņa par to at-
cerejās un pasmaidīja. Tā — pirmo reiz; otrreiz jau viņa par to nesmaidīja un trešo reiz norāja sevi par pirmās reizas smaidu.

Par savu jauno apņemšanos Elza aizrakstīja Karlim otrā vaj trešā vēstulē pēc Alvja peedzimšanas. Un kad beidzot Karlis atbrauca savu dēlu redzet, viņi nopeetni šo leetu pārrunāja.

K. Jekabsona

Veļu rēķins.

Soneta.

Par mnoho gadu milas mokam,
Par ceešanam, par trīsam smagām
Veens veenīgs skūpsts uz jūsu rokam
Man atmaksās par asru vagam.

Viss cits būs grimis Letas plūdos,
Kā vēja vairs pār bīrzem pāri, —
Tik dzīves iznīcības zūdos
Jums atmiņā šis skūpsts degs vāri.

Tur, kur gaid Liktens horiconts
Ikveenam mums būs citi ceļi
Ar citu druvu saldām žūžam.

Ak, skan ik mirkli draudošs konts,
Ko aizsaulē tur lasa veļi:
„Vairs satiktees jums nebūs mūžam.“

Fr. Grossvalds,
Latvijas sūtnis Zveedrijā.

A. Ķeniņš,
Latvijas sūtnis Polijā.

Karlis svarīgi noteica:
„Es nezīnu, kāpēc tu nevarētu par rakstneeci kļūt. Tu esi daudz lasījis. Tu pazīsti kreevu, vācu un franču literatūras kā reti kāda latvešu seeveete. Tu runā peecas valodas. Beidzot — tu esi deezgan daudz pārdzīvojis... varbūt vēl pārdzīvosi... es nezīnu, kāpēc tu nevarētu par rakstneeci kļūt.“

Elza toreiz bij apskāveses viņam ap kaklu un saukusi: „Negribu, negribu neka pārdzīvot... Tevi gribu un Alvi gribu... vairak neka, neka!..“

Pirms veena pusgada viņa tomēr aiznesa savus pirmos skicejumus kādam pazīstamam rakstneekam, tas viņus izlasīja, uzslaveja un dažus nodeva savam koleģim, leela laikraksta literatūras nodaļas vadītājam, kur viņi arī parādījās zem pseidonima Alla Vent.

Domas par visu šo notikumu gaitu gāja Elzai caur galvu, kamēr viņa, Alvi uz klēpja turedama un viņam ar Karļa ģimietni spēlētēes ļaudama, pate šad un tad nejauši uzmeta tai skatus.

K. Zariņš,
Latvijas sūtnis Somijā.

III.

Ārā bija sacēlees vējš. Jauca sneegu uz eelas. Klauzdināja ar izkārtņem un reizem eemeta kādu sneega žūksni Elzas logā. Patvāris uz galda jau sen bija atdzisis, bet vēl nebija novākts. Elza sēdeja, muguru pee siltās krāsns atspeedusi, ar atkal eemigušo Alvi uz klēpja, klausījās modinātājapulksteņa tikšķešanā uz kumodes un domāja par rīdeenu. Viņa jutās nepatīkami iztrauceta, kad kāds pee durvim peeklauveja, pēc kam durvis parādījās Krastiņa kundzes gludi sasukatā galva. Krastiņa kundze pavēstīja, ka kāda dama esot atnākusi un leekot prasīt, vaj jaunkundze varot peenemt.

„Ja, kāpēc tad ne?“ tā kā izbrīnejusees par šādu jautajumu, atbildeja Elza.

„Lūdzu, lūdzu, nāceet veen eekšā,“ koridorā pagreezusees aicināja Krastiņa kundze un atnāceju eelaidusi, pati aizgāja. — Eenāca deezgan grezni, bet ne bez zinamas vidusmēra garšas ģērbusees jauna seeveete.

„Vera Bolc...“ sacīja viņa savu vārdu: „es esmu no Peterpils...“

„Ā, — lūdzu!...“ dzīvi reaģēja uz šo peezīmi Elza: „no Peterpils? Lūdzu, sēstāties!...“

Laikam kādas ziņas no Karļa? Laikam Karlis viņu sūtījis?... Varbūt vēstuli atnesusi?..

Par šīm varbūtībām bija preeks, bet jau tālāk domājot radās šaubas: Kapēc viņš sūta citu? Vaj viņš nebūs?... Vaj viņam kas noticis?... Ak, debess: viņam kas noticis?..

Šaubas izvērās drebošām lūpām izsacītā nenozīmīgā jautājumā: „Jūs jau sen no Peterpils?..“

„Ne, patlaban... ar vakara vilceņu... Drusku uzkopos veesnicā un tūlit devos pee jums...“

Vairs Elza nenocētās. Gandrīz aizsmaka balss jautājot: „Jūs varbūt nesat man kādas ziņas... no Peterpils... no... Jūs varbūt...“

„Ja, es jums nesu ziņas... ja, no Karļa... no Karļa Vesera kunga...“ tā kā apjukdama atbildeja svešā.

„Viņam kas noticis?“ gandrīz vaj eekleedzās Elza.

„Ne, ne tā... neuztraucāties... ne, nebūt, — viņš ir sveiks un vesels... Viņš mani pee jums sūtīja... kādā zināmā leetā...“

„Ā... viņš tā tad nebūs Rīgā...“ kā bez dzīvības izdvesa Elza un tad, kā atvainodamās un paskaidrodama peebilda: „redzeet, es viņu šodeen gaidīju... mums bija norunāts...“

„Ja, es zinu,“ atteica svešā: „Karlis... Karlis Vesera kungs nevar atbraukt... viņš ir aizkavēts un tadēļ sūtīja mani pee jums uz Rīgu...“

„Sūtīja jūs... pee manis uz Rīgu?...“ nesaprata Elza.

„Ja, ar kādu... ar savu uzdevumu...“

„Ar uzdevumu?... Kas tas būtu: ar uzdevumu?“

„Redzeet... man šķeet, ka būs labaki, ja mēs runasim uzreiz, bez aplinkus ceļeem un bez izlikšanās... bez kautrešanās un zentimentalitatem,“ meerīgi un no teikti teica svešā.

„Peedodeet... bet es neka nesaprotu,“ atbildeja Elza. Kaut kas sirdī nodrebeja, eesāpejās kā kāda paredzešana.

„Es jums pirmit mineju savu vārdu... Vera Bolc viņš ir... Es saprotu, jums viņš neka neizteic... Karlis jau, protams, nav jums par mani neka rakstījis...“

„Ne, Karlis man par jums nav neka rakstījis...“ Elza turejās pee galda malas, viņai likās, ka istaba greežas riņķi.

„Es, redzeet, esmu Karļa... Vesera kunga līgava...“

(Turpmak beigās.)

Aspazijas

Raiņa „Uguns un Nakts“.

Pamata elementi.

Uguns un Nakts — kā drūms mūžu noslēpums šee vārdi dveš preti. Un teešam, tās ir pašas pirmbūtības dziļākās saknes, kas mit nepeeņemamos dzelmeņos, jo Spīdola saka: Uguns ir mans tēvs un — es esmu visas dzīvības dvēsele, mūžīgi degošā leesma zemes pašā eekšā.

Un melnais bruņineeks tēlo Spīdolai:

„Es tevi būtu cēlis
Par zvaigzņem pāri līdz pat
gala tumsai,
Kur valda neminama, pār-
varīga,
Mūžīgā, nesāktā nakts.“

Kustīgā uguns, kas ir dzīvību sākuse, un nekustīgā, nesāktā nakts ir tee divi pamatelementi, iz kureem izšķetinājas laukā viss krāsu mirdzums un raiba dzīves dažādība, kuŗu mēs šini tēlojumā skatisim.

Asos pretstatos nostādamees šee elementi nāvīgi veens otru apkaŗo:

„Nakts guļ speezdama par visu pāri
Un nekustas —“

Bet uguns, Spīdola, kustas un top par sauli:
„Es tūkstotskrāsās pār zemi
laistos

Un manā vizumā spīd un dzīvo viss.“

Šee preteneeki tomēr, kad tee savu dzīves loku peepildījuši, saplūst atkal veenībā, bet pārveidoti, kā tas parādas IV. ceļeenā uz „Nāves salas“.

Jo, kā Spīdola no bezveidīgas uguns izvērtusēs par sauli, kas visumu zeltī, tā nekustošā nakts tomēr ir tapuse skaistā mūžība, uz kureeni Spīdola pate aicina zemes spēku, Lačplēsi, projam:

„Nogrimt mūžīgā nemaņā,
Eeet visuma skaistumā.“

Tas ir eespējams tikai uz Nāves salas, kad Lačplēsis ir ēdis no nāves āboleem, kas karajās zelta ābele un dzēris no apburtās akas.

Nakts, mūžība — ta ir daba pate — tas ir elementarais mīlas klēpis, tas leelais noslēpums, no kuŗa viss izkāpj un peedzimst. Mūsu gaismas pasaule, austa iz laika un telpas, izdzistu bezgalībā, ja ta netiktu atkal saistīta un saturēta no nakts, kur ta sasildas, lai atkal jaunās pasaules dzemdetu.

Pēc nāves āboleem un nāves akas nāk jauna saule:

„Kas mani dzer
Pats sevi tver,
Sev jaunai saulei logu ver.“

J. Rozentala — „Kristus un zameereete“.

(J. Rozentala peemiņas izstāde Rozentala zalonā.)

M. Lapiņa uzņēmums.

Gulbja jaunava.

Pēc peldēšanās.

M. Lapiņa uzņēmumi.

Uguns un Nakts kā zimboli.

Šee aklee dabas spēki mums kļuva jau dzīvaki un aptveramaki, kad redzējam viņu ceļu un mērķi, viņu pretstatus un apveenošanos. Kas mums dos tālak viņu darbības izskaidrojumu? Kur uzmeklet pašu viņu dzīvības būtību? Kur tee vairs nemīt zemes eekšā, bet tur, kur mums tee peeetami — cilveka dvēselē? Kuŗa ir ta aptveroša dvēsele, kuŗā atrodas visi dziļumi un noslēpumi? Te atbilde ir veena — ta ir ģeniija dvēsele.

Ģeniija apziņas apvārsnis spēj izplēstees līdz bezgalibai, aptvert deenas, gadus un gadu tūkstošus un miljonus un visas dzīves tapšanu un vēstures krustceļus. Neveens neaizeet tik tāl līdz dzīves iespējamības robežam kā ģenijs. Izpētīt ģeniija dvēseli un nolaistees viņā, nozīmē to pašu, kā nolaistees tūkstots asu dziļumā.

Sobrid ta ir Raiņa dvēsele, kuŗā mums janolaižas un tas ir Raiņa darbs, kuŗa atmiejums mums tur ja atrod.

Drausmigs ir tāds ceļojums viņa dvēselē! Tur janolaižas gaŗam visadeem pūķeem un nezvēreem, gan sikeem, gan leeleem vilņeem, līdz nonākam līdz tai veetai, kas ir „skaistaka par visu gan zemes virsū, gan zem zemes ellē“. Un kas mums galvos, ka mēs pēc šī celoŗuma vairs atnākam atpakaļ tādi paši kā izgājam? Vaj mēs lidzi nepārveidojamees ar Raiņa dvēseli, caur Raiņa dvēseli mēs — mekletaŗi? Eeskatidamees šini dvēselē mēs redzam, kā ta ir darbojusēs savā radišanas procesā.

Raditaja ģeniija dvēsele ir ta, kas visu to, ko dzīve, daba, vēsture mums dod, visu raibo dažadību un nējaŗību satver ceēšos veidos un eedveš teem mūŗigo dvēseli, iz pārejoša rada nepārejošo, padod to zem likuma.

Tādā veidā ir radušeēs visu tautu leeleē miti, un pareģoni, praveēši, dzejneeki ir bijuši viņu raditaji.

Ja nu mēs vēl reiz atskatamees atpakaļ, kā veenkāršeē dabas spēki ir izveidojušeēs par miteem, tad viņu turpmakai gaitai sekoŗot, mēs rodam, kā mīti top par zimboleem. Zem miteem mēs saprotam pa leelakai daŗai tādu cilveces izteiksmes veidu, kas saistas ar reliģiju. Tee ir gan no dzīves izklaidības saistitee dabas spēki, bet tee paši ir atkal padoti citeem neaptverameem dabas likumeem, kas tos valda no augšas un ir mūsu prātam nepeeējami. Zimbols turpreŗim savu likumu nes pats sevī un ir padots attistibai. Šis attistības likums zimbolu dara dzīvu un eedod viņam dvēseli un šī dvēsele ir ideja. Lāčplēsis un Spīdola nepaleek beigās tee paši ceeti stāvošeē tēli, kādus mēs tos redzam

pirmajā cēleenā, bet tee izdzīvo cauri veselu attistības posmu un viņu nāve pat ir tikai pārveidošanās un tālaks attistības ceļš.

Šee zimboli, Lāčplēsis un Spīdola, kas mūsu preekšā darbojas, ceēš, cīnas un eet bojā, — nav tikai zimboli veen, dzejneeks tos ir pārvērtis ar savu leelo mākslu par dzīveem cilvekeem, pat par tik dzīveem, ka mēs drikstam apgalvot, katrā no mums eemit daŗa no Lāčplēša un katrs no mums ir redzejis, kaut ari uz acumirkli Spīdolu, kaut ari aizgrābtā brīdī satvēris tikai gabaliņu no viņas drēbju vīles. Bet tas, kas ir spējis sevi atdot bez atlikuma leelam darbam, leelai idejai un dedzis sajūsmas leesmās, tas ir redzejis Spīdola visu, to „skaistako, kas zemes virsū un zem zemes ellē“.

(Turpmak vēl.)

J. Goldmanis,
Latvijas jaunais apsardzības ministrs.

Ligotņu Jēkaba

Dzejneeka ligava.

Novelete.

Dzejneeka ligava — viņa nav kā citas seeveetes pasaulē. Viņas zilajās acīs skaidrā debess un laipnā saule, viņas smaidā smejas pavasars, no viņas baltās dzidrās rokas list maigākās melodijas.

Es viņus pazinu — savu draugu dzejneeku un viņa ligavu Maigu Dzidravot. Varbūt viņu starpā bij leelaka gadu starpība, nekā tas parasti mēdz būt pilsoņu aprindās, bet dzejneeku pasaulē jau neskatas ne uz kādām normām. Viņa bij slaiķa kā kāršu roze, veenkārša kā naktsvijole un laipna kā vasaras deenas pavakare. Es nezīnu, vaj viņi sen pazinās, bet viņš staigaja sapņodams par zilām acīm un viņas istabiņā uz mazā galdiņa pee gultas parādījās dzejneeka dzejoļu grāmatīņas.

Es skatījos šajā laipnajā seeveetes sejā un zilajās acīs un pūleŗos atminēt viņas dvēseli. Ak, katra cilveka dvēsele rakstīta viņa sejā. Daŗa ir smalka, tajā atspoguļojas vismaigākās, visvāŗigākās skaņu sajūtas, visleegakee dvēseles saviļņoŗumi, un ir skaistas, bet sausas un ceetas sejas, bet paleek aukstas un nedzīvas kā koku izzāģeti kluciši.

Man eenāca prātā — kapēc mana dzejneeka ligava nebij vēl apprecējusees. Apprecas nedaiļas un sausas seeveetes, kuŗu veenīgais uzdevums dzemdet un ar savu vaiслу vairot pasauli. Vaj šī maigā seeveete nebij varejusi eesildīt līdzšim neveena vireeša sirdi?

Vaj lai dzejneeka ligavai es teeši būtu cēlis šo jautajumu preekšā? Es kaunejos. Tas būtu bijis rupji, tas būtu bijis apvainoŗoši. Es jau biju tikai viņu

kopejs pazīstams. Un kas vispār var seeveetes sirdi uzminēt?

Sateekotees mēs runajām par mākslu, rakstniecību, dzeju, muziku. Viņa bij maz lasījusi, bet viņai bij savads sirds maigums, lasīto uztvert un izteikt neelekūlotos jūtu vārdos. No viņas runaja eedzimta estetiķe. Es tā ceeniju viņas spreedumu.

Mēs runajām par teatri. Par jaunako lugu izrādem Nacionalteatrī, par akteeru spēli, par dekoracijām. Dzejneeka ligava maz apmekleja teatri, kaut gan viņai tā patika izrādes.

„Kamdēļ jūs tik maz ejat teatri?“ es eejautajos. „Vaj dzejneeks teešam tik kūtrs, jums peesūtīt teatra biļetes?“

Maigas Dzidravot acis smējās un tad uzreiz palika kā nopeetnas. Viņa kluseja brītiņu, kā man likās jautājumu pavisam aizmirsusi, bet tad atbildeja.

„Redzeet,“ viņa klusi teica, kā pate mekledama vārdus savām domām, „es nevaru eet teatri... Kad es eju teatri, es tūlit eemilos blakus sēdošā kungā...“

Es klausījos šos vārdus un nevareju saprast. Vaj tee bij nopeetni, vaj pa jokam? Es nejautāju otrreiz. Es taču skaidri dzirdeju. Mūsu sarunas pavedeens riteja tālak. Bet Maigas Dzidravot savādā atbilde man dziļi eespeedās prātā. Kā to vareja saprast? Vaj tad jūtas, zimpatijas bij tādas, kas elementari vareja rastees no katra līdzsēdētāja? Ne, atbilde bij kāda līdzība, kāds joks, kāda seeveetes pārgalvība.

Un dzejneeks? Viņš jutās tik labi sateekotees ar Maigu Dzidravot, ka dzivoja kā mūžīgās puķēs. Viņš, kas tik daudz dubļu bij bridis, kas alkdams bij visas šaurās grēku eelas izstaigājis, kas tikdaudz reiz mīlejis, vīlees, atkal mīlejis un atkal vīlees, dzeedaja par mūžīgu mīlestību, pirka baltas puķes, smaididams skatījās no riteem zilajās debesīs un domaja par Maigas Dzidravot acīm, kas sargajās aizskārt peesnīgušo sneega zaru, kā saudzedams un ticedams mīlestības nevainībai, kas apstājās pee rotaļojošos bērnu bara, lai bērnu balsis dzirdetu Maigas Dzidravot balsi, viņš nevazajās vairs pa kafejnicam, viņš pārtrauca visas pazišanās ar citām seeveetem, viņš pat zinamus vakarus nebij man, savam vecam draugam, vairs sastopams. Un tas, neraugotees uz viņa pāri par četrdesmiteem. Es viņu labprāt būtu nosaucis par „vecu gaisa grābsli“, bet sateekotees viņa sajūsmā, skatā un balsī bij tikdaudz bērnišķīgas veentesības un sirds skaistuma, ka es kautrejos savu jūtīgo draugu aizvainot. Pee tam dzej-

neeki nav starp veenkāršēem mirstīgeem eerindojami; tas nu veenreiz tā bija.

Kad dzejneeks kādreiz atkal ātrak no manis atvadijās un es sapratu viņa aizēšanas cēloni, es ne-teeši eejautajos:

„Kamdēļ tu nepreci Maigu Dzidravot? Viņa tik zimpatiska seeveete.“

Dzejneeks apgērbees, cepuri galvā, tureja speeķi rokā un skatījās gridā.

„Kamdēļ es neprecos, — vaj es pats to zinu?“ viņš vairak runaja apakš sevis, nekā atbildejams uz manu jautājumu.

„Redzi, draugs,“ viņš pēc brītiņa klusešanas atkal turpinaja, „tu pazīsti manu mūžu, tu esi kopā audzis ar mani. Tu zini, ka es savā laulības dzīvē esmu galīgi strandejis. Ta bij kļūda vispār no manis, ka es kādreiz precejos...“

„Bet tava šķirtā seeva nebij peelaikota tavai dabai... Jūs bijat pilnīgi preteji raksturi...“

„Taisnība, draugs,“ atbildeja dzejneeks, „bet ja tad tik grūti bij saraut formelās tradīcijas, cikdaudz grūtaki būtu tas, kur raksturi būtu saskaņoti un dabas zimpatizetu... Nezinu, vaj dzejneeki vispār, bet es nederu laulības dzīvei. Es ticu mīlestībai, bet ne laulībai. Bērnu radišana un audzinašana nav mans uzdevums. Bet seeveete, deviņdesmitos gadījumos no simta, grib bērnus, grib familijas dzīvi, negrib estētiku kā augstako dzīvības atziņu.“

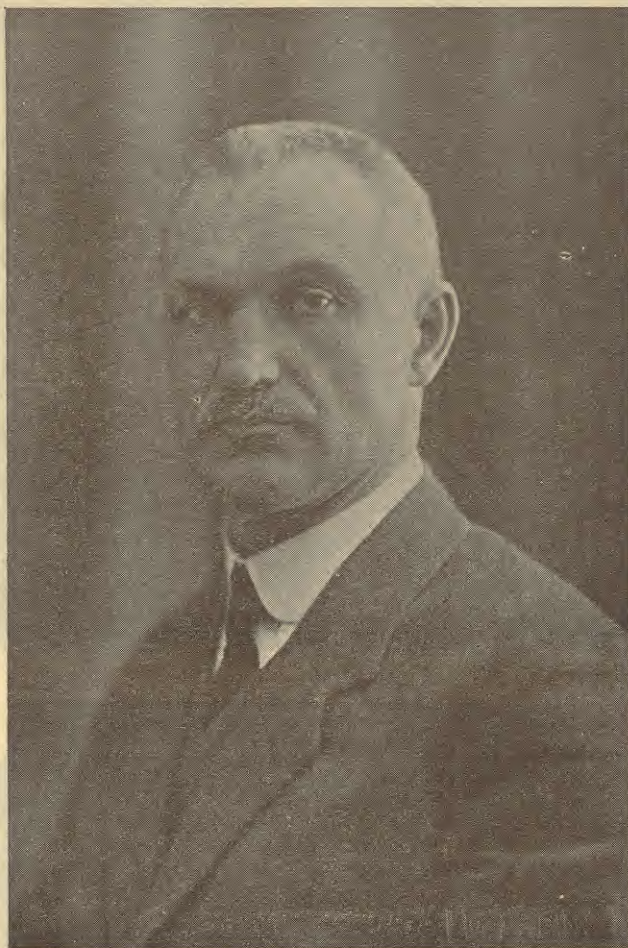
„Vaj nu ģimene katreiz veenota ar bērneem,“ es mēģināju eebilst.

„Labi, ja ne!“ domīgi lēnam peekrita dzejneeks, „bet tādā gadījumā nav vajadzīga precešanās... Pee tam es neesmu ne smuks, ne jauns, ne bagats —

bez kuņām īpašībam grūti eekaņojamas seeveešu sirdis... Palasi veen, kā teek iztēloti varoņi Ivandes Kaijas un Angelikas Gailit literariskos darbos... Kādas īpašības tur seeveete uzstāda vīreetim, lai varetu radīt? Tee ir tik smuki, kā seno grieķu deevu dēli... Un viņas, kā seeveetes, zin, kas tām eet pee sirds...“

„Bet tavas jūtas, bet Maiga Dzidravot...“ es mēģināju eebilst.

„Ak, draugs, ko es zinu par viņu,“ nopūtās dzejneeks. „Es neprasu neveenai seeveetei viņas pagātnes. Uz misticismu dibinātā seeveetes jumpraveetības morale, pēc mana eeskata, ir rupjš vidus laiku aizspreedums. Šo aizspreedumu, es ticu, cilveks ātrak vaj vēlāk nokratis. Ne seeveetes aizraušānās, ne klāt-gulešana jau svarīgakā. Izšķir visu — seeveetes sirds,

A. Bērziņš,

Latvijas jaunais tirdzniecības un rūpniecības ministrs.

seeveetes jūtas, seeveetes peekeršanās. Kāda teesiba seeveetei prasit manu pagātņi, un man seeveetes?... Ja divi cilveki eet kopā vaislošanās vārdā, tad par viņeem vajaga vest cilts sarakstus cilts grāmatās, bet tad lai nerunā par milestību... Milestība ir upuris, milestība ir altars... Atmini brīnišķigos vārdus: Ta peedod visu, ta aplkāj visu, ta aizmirst visu... Un cilveki šo milestību grib padarit par tirdzniecības ligumu starp divi firmam — vireeti un seeveeti. Ta ir milestības zaimošana.“

„Mans draugs,“ es saciju, „no tevis runā dzejneeks. Neskatotees ka tev pāri par četrdesmit, tu joprojam esi palicis nelabojams fantasts... Pasaule cilveki domā daudz realaki...“

„Lai viņi domā,“ ar zinamu melancholiju atteica dzejneeks. „Es paleeku fantasts, neprātis, un kā tāds gribu nomirt... Mana sirds ir mans evaņģelijums. Kamēr es tai esmu klausijis, arveen esmu laimigs, tiklīdz vadijees no aprēķina, tūlit eebraucis grāvi... Es milu, es sapņoju, es dzīvoju! Ja, mēs tik maz zinam no savas dvēseles dzīves, ka visa dzīve mums ir vairak sapnis, nekā īstenība...“

„Tu prasi par Maigu Dzidravot,“ kā ko atminedamees sacija dzejneeks. „Vaj es viņu milu — es pats reizem tik maz pazistu savu sirdi... Bet man patik viņas maigums. Es neka nedomāju. Tas ir labi, jo tiklīdz mēs sākam milestību pētīt, svērt un analizet — ar viņu pagalam... Pee tam es jau neka neprasu no viņas... Lai viņa dzīvo, kā viņu sirds skubina. Lai viņa mīl, jūt, preecajas, ir laimīga... Cilveka sirdij kā jūrāi savi uzplūdi un atplūdi... Es esmu pateicigs tikai par to, ko man brīvi dod un ko es brīvi varu ņemt...“

Viņš aizgāja. Šķirotees, kā arveen viņš bij dzīves preeka pilns nelabojams optimists.

Ilgaku laiku es savu draugu dzejneeku neredzeju. Varbūt viņš bij aizkavets. Es pats ari beeži izbraucu uz Rigas Jūrmalu, kur klusu šalca kuplās zaļās preedes

un jūra aukleja savu mūžigo nemeera dzeesmu. Baltās kaijas sita savus spārnus zilajos vilņos un jaunā zvejneece ar sarkanu lakatiņu uz galvas, kāpās stāvedama, ilgi skatījās jūrā, kur vakar vakarā bij izbraukuši zvejneeki.

Peenāca zeemas sezona. Gaišais operas nams un teatris vēstija par jaunu pilsētā modušos dzīvi. Ormaņu zirgi un automobiļi beežak aptureja pee kafejnīcam. Tur zem skaistajām palmam nejuta zeemas salu, kas ar veeglu sneega kārtu bij pārklājis dēstijumus un visus kāju celiņus.

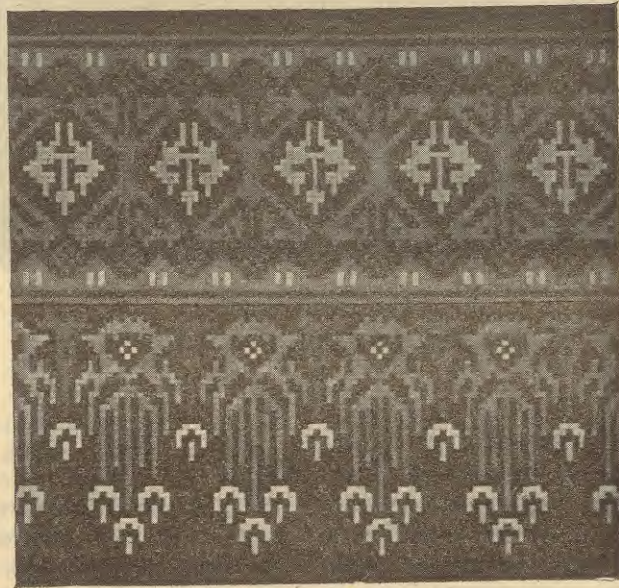
Es sēdeju domās eegrimis mājās pee kāda literaturvēsturiska darba. Cilveku un tautu skaistuma un jūtu pasaule — kā ta runaja cauri gadusimteņeem no šim lapam! Tik milzīgi daudz mēs bijām reģistrejuši, tik maz izpētijuši.

Vaj es nealajos? Vaj kāds neklauveja? Pee manis neveens nenāca. Un savu dzīvokļa īri es saimneekam kārtīgi samaksaju. Tas bij mans draugs dzejneeks.

Mīlais cilveks! Viņš nebij pūles taupijis, tumsā, pa četrām trepem, uzkāpt manā dzīvoklī! Ar ko es viņu varetu paceenat? Mūsu mazā saimneecībā ir marmelade, kakao, āboļu tēja...

Ne, lai paleek... Mans dzejneeks neka negrib. Gluži neka. Ne, veenu glāzi tējas ar melno jāņogu eevārijumu. Vaj es zinot, cik ārā skaists laiks... Ne zeemas, bet Zeemassvētku vakars. Koki alejās kā peecukuroti. Rāms un maigs... Un kā demoniska nakts pār pilsētu. Tikai restoranos gaišās ugunis un pee debesim retas zvaigznes. Ormaņu kamanas tik veegli slīd... Šad un tad strauji aizlido automobiļi. Vaj mans draugs, dzejneeks, kur bijis? Ja, viņš patlaban bijis kafejnīcā. Viņš tur aizvedis savu draudzeni Maigu Dzidravot. Viņi vairak kā divi stundas tur nosēdejuši. Kā viņi bree-smīgi žūpojuši: izdzēruši veselu porciju kafijas un sešas

tortes apēduši... Un klausijūsees Čaikovski, Griegu, Vitolu... Cik maz taču mirstigeem cilvekeem vajaga pee preeka: drusku muzikas, kafejas, tortes... Ne, ari zeedu vēl... Kā par brīnumu šogad agri zeedējušas

J. Maderneeka audumu zīmejumi.

(L. T. A. Mēkslas zalons.)

(Treimaņa kunga īpašums.)

K. Ubana — „Dārza“.

E. Gaīža uzņēmums.

(Treimaņa kunga īpašums.)

O. Nemmes — „Bulvars“.

A. Medņa uzņēmums.

kamelijas... Viņš nopircis kādus zeedus savai draudzenei... Kamelijas zeedi — cik daudz tajos jaukuma un dramatisma...

„Nu, kā tavai draudzenei klājas?“ es vaicāju dzejneekam.

„Kā viņai klājas — nu leeliski,“ sajūsminats atbild dzejneeks. „Tu nezini, kā mans mazais draugs pārvērtēes no ta laika, ka mēs sateekamees... Kā spulgo viņai acis un kā staro seja... Ai, man leekas viņa gluži, gluži pārvērtusees...“

„Nu, kā viņai eet materiēlā ziņā,“ es pētīju tālak. „Tu vēl vari dzīvot šā tā no dzejam, bet viņa?“

Dzejneeks bij pārsteigts par manu jautājumu. Zinams, tas jau netaktiski bij no manas puses, tā ko vaicat. Bet reiz nu es biju tā izsacījes un teikto vairs nevarēju atņemt atpakaļ.

„Viņa eedzivojas. Viņa bija dabujuse kādu saimneecības veetu. Tagad ta atradusi kādus sūšanas darbus ar tiri la beam noteikumeem. Viņa nāk itin labi cauri. Protams jastrādā, bet kušš no mums var citadi. Ēs viņu pavadīju mājās līdz pašām namdurvim. Viņa teicās eet pee meera. Mēs izšķiramees tadā leelā sajūtā. Kā man gribejās kādu preeku viņai darit. Kāds skaistums staroja no visas viņas būtnes... Trešdeen mēs eesim operā...“

„Un tu neka vairak nedomā?“ es jautāju dzejneekam.

„Tu jau pazisti mani,“ viņš teica, kā šo jautājumu likvidedams. „Es neka neprasu, es nekādus noteikumus neuzstādu. Lai katrs dzivo, kā sirds leek. Bet — es esmu pateicīgs savai draudzenei par katru skaidro brīdi, ko viņa nepeespesti man dod...“

Mēs vēl labu brīdi tērzejam. Par literaturu, par dzeju, par jaunakeem politiskeem deenas notikumeem. Mans draugs dzejneeks visam dzivoja impulsivi līdz un par katru parādību viņam bij savs oriģinels spreadums. Tanī ziņā viņš teešam bij interesanta grāmata, kuŗai katrā lappusē sava oriģinalitate.

„Cik skaisti, ka tev egļu skuļas uz galda,“ dzejneeks preecajās, skatidamees vāzē, kur bij eesprausta zaļu skuļu bunte, „egļu smarša — tas ir viraks no mūsu lauku mežeem pilsētneeka dvēselei... Un redzi, cik egles ir skaistas: viņas neka neplāpā, kā zeedi, bet tikai jūt...“

„Tamdeļ ar tām ari kaisa bērū ceļu,“ es skeptiski peebildu.

„Ne, ne, Zeemsvētkos dedzina egliti... Vaj zini ko, es savam draugam Maigai aizsūtišu veselu klēpi egļu zaru uz Zeemassvētkeem... Kā viņa būs pārsteigta...“

Mēs novēlojamees sarunās. Stundenis jau tuvojās pāri veenpadsmiteem, kad mans draugs dzejneeks devās mājup. Es uzģerbu mēteli, paņēmu vārtu atslēgu un izgāju viņu pavadit. Bet laiks bij tagad pārvērtēes. Bij sācis snigt, un vajeļās veetās greezās putenis. Eelas no koki aplājās balti, kā burvju pasakā. Sarunās mēs abi izvīrzijamees uz centra pusi.

Ja, tur vēl staigāja: aizkavejušees gājeji, vēlinēe darba strādneeki, kuŗi kādā kantori steidza savest rēķinus, līdz nogurumam nostrādajusēs mašīnrakstītāja, akteeru pulciņš no mēģinājuma un parastās seeveetes, kuŗām smagā eelas dzīvē vaje dzeja pelnit pārtiku.

Kas tas — pee noslēgta veikala laternas patlaban pagāja gaŗam?... Es negribu ticet — es esmu alojees... Ne, ne, ta ir Maiga Dzidravot... Un mans draugs teicās kādu stundu atpakaļ vēl pavadījis viņu uz māju... Vaj viņai kāds pēkšns darbs, kāda nejaušība... Mans draugs peepeži man peeķērās ceeši pee rokas: ari viņš ir pazinis savu draudzeni. Strauji viņš rauj man līdzī sekot gājejai... Kāda nolūka dēļ viņam tas Jaredz, kalab mēs nevaram greestees atpakaļ?

Ne, Maiga Dzidravot nav vairs veena. Viņai kāds pavadonis. Droši tas saķer viņu aiz rokas... Viņi sāk eet ātraki. Maiga Dzidravot, kā ko instinktīvi nojauzdama, pāris reizes atskatās atpakaļ.

Ne, Maiga Dzidravot nav vairs veena. Viņai kāds pavadonis. Droši tas saķer viņu aiz rokas... Viņi sāk eet ātraki. Maiga Dzidravot, kā ko instinktīvi nojauzdama, pāris reizes atskatās atpakaļ.

Ne, Maiga Dzidravot nav vairs veena. Viņai kāds pavadonis. Droši tas saķer viņu aiz rokas... Viņi sāk eet ātraki. Maiga Dzidravot, kā ko instinktīvi nojauzdama, pāris reizes atskatās atpakaļ.

Vaj viņa mūs pazinusi... Viņa eet vēl žiglaki, tad ta pazūd kādā sāņeeļiņā...

Es kombineju prātā visadas varbūtības un eespējamības, kā izskaidrot sev un draugam še Maigas Dzidravot atrašanos: varbūt nejausi kāds radineeks eeradees, vaj kāds gājeens uz apteeku, pavadijums uz dzelzsceļu... Kas taču veenas stundas laikā viss nevar atgadītees!

Bet mani argumenti neiztur mana paša kritiku... Es nevaru tos dabut pār lūpam, lai meerīnatu savu draugu dzejneeku.

Pans. (Parpīckis.)

„Pans“ — Šarla van Lerberga zatira — pirmizrāde Nacionalteatrī 3. decembrī 1920.

(Dekorācijas un kostimi pēc O. Skulmes zīmējumiem.)

I. cēleens.

Krauklīs un Bochmaņa uzņēmums.

Mans draugs! Tu drebi! Vaj tevi saņēmis saltais puteņa vējš? ... Kapēc tu tādas leetas ņem tik nopeetni ... Tas ir bijis un būs ... Neteesā citus, kā tu neteesā sevi ...

Bet viņš neklausas. Peepeši viņš atsvabinājās no manām rokām un eelec ormanī, kas soļos brauc gaļam.

„Uz kureeni, kungs,“ prasa ormanis, pagreezees atpakaļ.

„Sneegā un putenī, orman,“ uzsauc dzejneeks, „brauc ārā no pilsētas, tur kur vēji pūš brīvi, kur šalko mežs ...“

Aizskan ormaņa zvaniņi. Pazūd braucejs ar vedamo.

— Cik neizprotamas ir cilveku sirdis, — es domāju soļodams mājup. — Maiga Dzidravot, vaj veenigi tikai tu teatrī eemilees blakus sēdošā kungā ... Zilās debesis, skaidrās zvaignes, mums atleek tikai ilgošanās pēc jūsu skaidruma, mums, kuŗu kājas breen pa šīs zemes dubļeem. Kā mēs paši atmaksajam uzticību un skaidrumu? Miļās iluzijas ...

J. Vainovska

Es.

Kas esmu es?

— Pret kalnu kūpoša migla,

Pār jūru nolijis leetus, —

Tas esmu es.

Bernharda Valles

Muzikas rudens sezona.

Pagājušos četros mēnešos Rīgā, kā Latvijas galvenajā muzikas centrā, veetejā mākslas dzīve attīstijusēs līdz šim vēl nepeeredzetos apmēros: operu izrādes regulāri peecas reizes nedeļā, kamermuzikas vakari, vesela rinda zolistu un garigas muzikas koncerti, zimfoniskee, kaut ari mazākā skaitā — viss tas drudzainā steigā ikvakarus aicināja veens pēc otra gan Nazionalā Operā, gan Latvijas Konzervatorijas zālē. Tik intensīva koncertešana būtu apsveicama, ja ta atrastos katrā atsevišķā gadījumā sava uzdevuma augstumos. Par apskatāmo laiku to teikt nevar, jo raibajā zolistu koncertu virknē uzpeldeja deezgan mazvērtīgas uzstāšanās no Latvijā eeplūdušu svešineeku puses, pee tam veenā laikā deezgan nospeedošā vairumā. Un rezultāts no tam? Cik kāri publika metās uz šiem svešineeku koncerteem no sākuma, tikpat pasīvi ta sāk izturetees pēdeļā laikā, kad veenu otru reizi savās cerībās ta bij vilusēs: tagad zolistu koncerti norit ja nu ne pee patukšās zāles ar kādeem simts apmekletajeem, tad labākā gadījumā pee videja apmekletāju skaita. Nelīdz pat Glazunova eeteikšanas rakstu publicešana, ja reiz publika noskaŗota skeptiski. Īsteem mākslineekeem no tam tikai jaceeš, vismaz pirmā debijā. Bet kamēr viss mazvērtīgais zudis un otreiz vairs nerādisees, nopeetnā māksla veenmēr dzīvos un atradīs sev peeteekoši daudz klausitājus ari tādos uzplūdu laikos, kā tagadejos.

Itaļu deenas avizes „Messaggero“ skatu logs.

(Starp citu izlikta Latvijas valsts vīru un politiķu fotografijas, rāda, ar kādu interesi Itālija seko jaunajām Baltijas valstīm.)

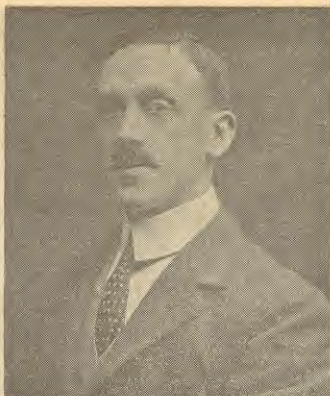
Nacionalā Opera paspējusi atkārtot, atskaitot „Holandeeti-klejotāju“, visu veco repertuaru un sneegt divas novitates: Richarda Vagnera „Lohengrinu“ un vācu komponista d'Albera „Ēeleju“. Pirmo uzveda Reitera vadībā 2. oktobrī, pēdejo Davida Jakobsona vadībā 2. novembrī. „Lohengrina“ mākslas vērtība izteicas vairak viņas muzikā ar plašēem, polifoniskeem koreem, mazak pašā operas sīzetā. Galvenās lomās pirmā uzvedumā uzstājās Žubits (Lohengrins), Rozenberg-Turs (Elza), Brechman-Stengel (Ortrude), Kaktiņš (Telramunds) un Needra (ķēniņš). „Ēelejas“ libretto skaitas par veenu no skatuves darbības spilgtakeem darbeem visā jaunlaiku Vakareiropas operas literatūrā. Operas saturs smelts no ganu un eelejas eemitneeku dzīves, nostādot abus šos dzīves veidus pretstatā kā tīro kalnu gaisu ar eelejas krēslaino miglu: augšā, kalnos, dzidrajā dabā, valda meers un nesabojati etikas principi, kur eelejā, kur mājo dzīves ikdeena, viss intriģē un ļaunā kaislē mutuļo. d'Albera muzikai dzīvs rituma pulss un dzidra, frančveidīga instrumentacija. Tituļa partijas pirmuzvedumā dzeedaja un tēloja Roberts Bērziņš (Pedro), Pļavneek (Martu) un Kaktiņš (Zebastiano). Abas novitates sceniski sagatavojis Erichs Lauberts.

Zimfoniski koncerti Nacionalā Operā bijuši peeci. Pirmais Reitera vadībā bij veltits Bethovena darbeem ar koncertmeistaru Albertu Bērziņu kā zolistu Bethovena vijoles koncertā. Otrs koncerts Jakobsona yadībā deva Brāmsa ceturto un jaunā vācu komponista Sillinga zimfonisko prologu „Ķēniņš Ēdipus“. Saī koncertā leelakos panākumus guva Pauls Šuberts ar Griega a-molla klaveeru koncertu. Šo zeemeļneciski īpatneji skaisto mākslas darbu vajadzētu atkārtot kādā no nākošajēem pavasara koncerteem, jo ta ir kompozicija, kuŗu klausotees var eegūt veenigi ko pozitīvu. Trešo koncertu ar Skriabina un ceturto ar Bethovena darbeem diriģēja Teodors Reitera. Sakarā ar Bethovena 150. dzimšanas gada deenu sakrišanu (Bethovens, peenemams, dzimis 16. decembrī 1770. g.) koncerta programā bij uzņemti viņa devītā zimfonija, kuŗas koru partiju izpildījumu šoreiz veica apveenoti Reitera un Nacionalās Operas kori, bet zolistu ansambli Benefeld, Rebane, Zakss un Kaktiņš. Peektais koncerts sneedza ceturrtā koncerta programmas atkārtojumu.

Divos Nacionalās Operas sarīkotos dzeesmu vakaros pirmā dzirdejam franču, otrā Vitola darbus. No vakarā uzvesteem pēdejo gadu Vitola kompozicijām minamas: „Rozes visskaistākās“, „Orchidejas sapnis“,

„Vilnis“, „Miglainās deenas“, „Laimitei“, „Smaidi“ un divi dueti uz Vulfa un Raiņa teksteem „Šūplā dzeesma sirdij“ un „Pavasara deena“, pirmais zopranam un tenoram, otrais tenoram un baritonam.

Salīdzinot ar pagājušo gadu, bagatīgi skaita ziņā ir bijuši kamer-muzikas vakari. Operas kvartets (Bērziņš, Taube, Jungs un Berzinskis) devis trīs vakarus, no kuŗeem programmas ziņā sevišķi atzīmejams pēdejšais, trešais, ar zeemeļneeku Svendzena un Zindinga kvinteteem. Latvijas Konzervatorijā notikuši pavisam trīs vakari, divi kamermuzika Junga un veens Konzervatorijas sarikoti (Norits, Arnits, Jungs un Ciganovs). Par abu darbo-

Gino Macchioro Vivalba,
Itālijas politiskais preekštāvis
Latvijā.

un „Laimitei“, Kalniņa „Karnevals“, „Milas laiviņa“ un „Gaŗ sirmeem mūreem“, Mediņa „Tā eet līdz pasaules galam“ un „Birstaliņa“ un Paulas Līcīt-Skrastiņ „Serenade“. No pārbraukušajiem latvju māksliniekiem veenreizigi uzstājušees daudzapsološais pianists N. Dauge, bijušais Marijas teatra varoņ-tenors Vittings un mecozopraniste Amānda Rebane. Pēdejšā, debitedama ar leeleem panākumeem „Karmenes“ titulpartijā, saistita pee Nacionalās Operas kā pastāvīga līdzdarneece. — No sveštauteešu zolisteem atzinību eeguva pianiste Petrikaln. Bez viņas koncertejuši pianisti Burkats, Brauers un Korols. No sveštauteešu dzeedatajiem minama kā spējgakā Pav-

Latvijas Nacionalās Jaunatnes sarīkotais manifestācijas gājeens
19. decembrī 1920. Rīgā par godu Itālijai, kuŗa Tautu Ligā nostājās par mazo tautu teesibam un balsoja par Baltijas valstu uzņemsānu Tautu Ligā. *M. Lepiņa uzņēmuums.*

jošos kvartetu nodibinašanu japateicas galvenā kārtā altistam Jungam kā eerosinātajam un kompozīciju eestudetajam. Salīdzinot ar senakeem gadeem tagadejee kamermuzikas vakari kļuvuši jau daudz popularaki, kas jaatzīmē kā mūsu kulturas attīstības eepreecinoša pazīme.

Visvairak ir bijuši zolistu koncerti, kuŗi koncentrējās galvenā kārtā Latvijas Konzervatorijas zālē. No mūsu māksliniekiem atsevišķos vakaros uzstājušees veenigi Olga Pļavneek un Arturs Kornets, katrs ar veenu programmu. Olgas Pļavneek dzeesmu vakars deva veselu virkni latvju komponistu oriģinaldzeesmas, no kuŗām atzīmejamas Vitola „Vaj laime reiz nāks“

M. Valters,
Latvijas sūtņis Itālijā.

lova, tad zopraniste Aksarova un altiste Grūnervald-Tatter. No instrumentālisteem bij dzirdami Lučini ar Paganini Passiella dueta variācijām un čellists Nikolajs Graudans.

Ar ērģeļu mākslinieka Alfreda Kalniņa pārnākšanu uz Rīgu atmodusēs arī garīgās muzikas peekopšana. Kalniņa virtuozitāti tehnikā un reģistrācijā vareja apbrīnot vairākos no viņa sarīkotos koncertos. Gladys Poskitt dziļais kontralts eepazīstināja mūs ar dažām angļu komponistu Levis Carrey, Douglas Grant un Rodney garīga satura dzeesmam. Ar mazakeem panākumeem koncertēja vecā Ģertrudes baznīcā ērģelneece Erna Reinfeld.

Oskara Uailda traģedija „Zalome“ Dailes Teatrī — pirmizrāde 27. decembrī 1920.

(Dekorācijas un kostimi — J. Munča.)

I. cēleens.

Krauklis un Bochmaņa uzņēmums.

Dzeedataju kora atjaunošanas jautajums vēl stāv uz veetas. Bez jau pastāvošā Reitera kora minami tik divi šai rudenī organizējušees jaukti kori pee Raiņa kluba un Dzelzsceļneeku beedribas. Pee pēdejas nodibinats ari orķestrs.

Dzimtenē atgriezušees pēdejā pusgadā: Viegneru Ernests, Jānis Mediņš, Jēkabs Mediņš, vijolneeks Baltgailis un Emils Melngailis, kā ari latvju sirmais dzeesmineeks Jurjanu Andrejs. — Kamēr „Uguns un Nakts“ komponists Jānis Mediņš pašlaik aizņemts galvenā kārtā ar savas operas preekšdarbu veikšanu, bet Jēkabs Mediņš eesācis

rakstīt muzikas kritikas „Latvijas Vēstnesī“, Viegneru Ernests atvēris savu fonoloģijas institutu absolūtai dzirdes un rituma sajūtas attīstībai.

Emiļa Dārziņa 10gadu apbedišanas deenas peemiņai Nacionalā Opera sarīkoja 7. zeptembrī mūsu zolisteem, Operas korim un sekstetam peedalotees nelaiķa peemiņas vakaru, atlikums no kuŗa nāca par labu labdarigam mērķim. — Atzīmeta ari Latvijas valstshimnas komponista Baumaņu Karļa peemiņa, atklājot pee nelaiķa dusas veetas Limbažu kapstētā peeminekli.

Režisors J. Plūme.
(Dailes Teatrs.)

Skuju Frida

Trīs leepas.

Senā Zemgalē, Leelupes malā, auga trīs leepas, Veenprātība, Modriba, Uzvara.

Zem katras leepas atradās altars; uz katra altara kurejās svētā dzimtenes mīlestības uguns.

Uguni sargāja cēlakee Zemgales jaunekļi. Visa tauta nāca še eedeģt savus nodzisušos siržu lukturus...

Zemgales eenaidneekeem tas nebij pa prātam.

Viņi teica:

„Lai nocērtam leepas. Lai nodzešam ugunis. Tad Zemgale būs mūsu!“

Bet ar varu tas nebij izdarams.

Vajadzeja mēģinat ar viltu.

Pirmais eeradās vācu bruņineeks no Rigas, ar dārgām dāvanam. Viņš atveda līdz ari daudz spožus zelta gabalus.

„Visu to es jums draudzīgā prātā dāvinu. Izdālatees šavā starpā — katrs pēc nopelneem...“

Bet tā ka ikveens atzina tikai savus nopelnus, tad dāvanas dalot, zemgaleeši eesāka ķildotees...

Drīz pēc tam no austrumeem atbrauca milzigs

Direktors J. Smilģis.
(Dailes Teatrs.)

Aspazija — Elza Pleekšan.
(S. d.)

kreevs, līdzvezdams saldus dzēreenus, gārdus ēdeenus un kairas seevetes.

Apguruši no ķildam, Zemgales dēli metās uz ēdeeneem, dzēreeneem un seevetem.

Pa to laiku bruņineeks nocirta Veenprātību, bet kreevs Modribu.

Altari palika bez pavēņa. Vējš izmētāja pagales. Uguns apdzisa. Par vēlu atjēdzās zemgaleeši...

Gan viņi dzinās eenaidneekam pakal, gribdami atreebt nodarito ļaunumu.

Bet pa to laiku sacēlās leela vētra. Veentule palikuse, — uzvaras leepa neiztureja un nolūza. Bez apkopeja — apdzisa arī svētā uguns uz trešā altara.

Zemgale pamazam nogrima tumsā.

Tad eenaidneeki netrauceti nāca no austrumeem un reetrumeem un paņēma visu zemi.

*

Lai neatkārtojam vairs savu senču ķļūdas!

J. Munča

Teatra mākslas formas veidošanas metode.

Teatra mākslas forma, kuŗa ir aptverama tikai laikā un telpā, sākas preekškaram paceļotees, kad skatitāju acu preekšā darbojas visi teatra elementi organiski apveenoti. Preekškaram krītot, darbībai izbeidzotees, zūd arī formas veenība, jo pa izrādes laiku apveenota forma sadalās atsevišķos elementos. Izprast katra elementa pareizo nozīmi, organiski un loģiski viņus apveenot ir katra sceniska uzveduma vaditāja mērķis. Lai sceniskais uzvedums teešam tuvotos pēc eespējas idealai pilnībai, uzvedums jāsadāvo pēc eepreekš stingri iz-

Jaunais laulības likums Satversmes Sapulcē.

Neraugotees uz to, ka tautas preekštāves peeder pee dažādām politiskām partijām, visas viņas veenprātīgi uzstājās par liberalo laulības likumu, kuŗš eenes jaunus tikumības pamatus vīra un seevas atteecībās. Šinī ziņā sevišķi svarīgs likuma 51 §, kuŗu peenēma otrā lasījumā.

Valerija Seil.
(Latg.)

Zelma Cēsneek-Freidenfeldt.
(Bezpart.)

šīs koleģijas vaditajs un galvenais noteicejs visos jautajumos.

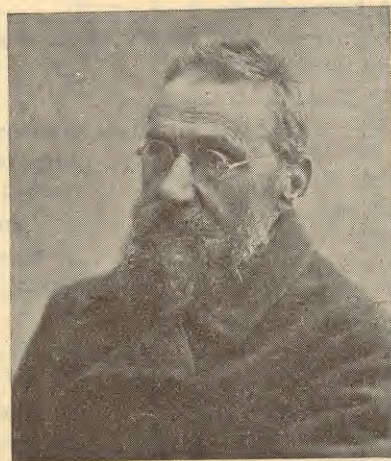
Koleģijas darbība norisinājas divos planos: zinātniskā planā un praktiskā. Pee zinātniskās darbības, kuŗā kaut gan neteeši, tomēr veidojot teatra formu, peeder sekošee: 1) laikmeta studešana, 2) materialu vākšana, 3) zīmējumu vākšana, 4) ekskursijas, 5) muzeju un bibliotekas apmeklēšana u. t. t.

Praktiskā darbība norisinājas spēcīgā tempā caur veselu rindu sekošeeem etapa punkteem.

Pirmā periodā: 1) lugas lasīšana, 2) lugas analīze, 3) lomu sadalīšana — eestājas pirmais pārtraukums darbībā.

Otrā periodā: 1) monteuma sastādīšana, 2) mise en scēne, 3) dekorāciju sagatavošana, 4) kostimi, 5) butaforija, 6) apgaismošana, 7) teksta izstrādāšana sakarā ar skaņam un muzikālo zīmējumu, 8) grima, 9) eekārta. Seko otrs pārtraukums.

Trešā periodā: Akteera darbs. Viņa darbu var sadalīt septiņos elementos: 1) darbība (visa darba kods), 2) plastika, 3) mimika, 4) skaņas,

Matiss Siliņš,
Latvijas Valsts Etnografiskā Muzeja direktors, svineja 13. janvārī š. g. savu 60. dzimšanas deenu.

Klara Kalniņ.
(S. d.)

strādāta plana, kas dotu viņeem zinātnisku pamatu. Še pasneeģta šema № 1 (skat. nākošā lapas pusē) ir skatuves mākslas formas zinātniskā analīze un arī šīs formas veidošanas plans.

Kā izejas punkts šai šemai ir ņemtas domas, kuŗas autors, pateicotees apkārtejas sabeedribas eespaidam, izveido dramatiskā darbā. Lai autora fantāzijas tēli dabutu realu formu, viņš nodod lugu režisoram, t. i. sceniskā uzveduma vaditājam. Režisors, eepazīdamees ar lugas saturu, uzaicina pee šī darba: gleznotāju, muziķi, dzejneeku (kuŗš var būt arī autors), archeologu un personas, kuŗas viņam nepeeceešamas — tā rodās sceniskā uzveduma vaditāju koleģija. Režisors ir

L. T. A. Mākslas Zalons Suvorova eelā Nr. 4,
Eeja no Pauluči eelas.

Ik 2 nedeļas **JAUNA IZSTĀDE**

GLEZNAS, GRAFIKA, SKULPTURA

Peedalās mākslenceeki: K. Baltgailis A. Beļcova, E. Brencens, J. Ceelavs, A. Cirulis, B. Dzenis, H. Grünbergs, J. Jaunsudrabiņš, J. Kuga, J. Kazaks †, J. Leepiņš, A. Leepiņš, E. Lindbergs, R. Maurs, E. Millers, O. Nemme, Plasse, A. Prande, R. Sutta, O. Skulme, M. Skulme, W. Tone, K. Ubans un c.

Zalons atverts ikdeenas no plkst. 11 — 5, izņemot otrdeenas.

Eejas maksa: 5 rubļi, ekskursijam un skoleneem 2 rubļi.

Apgādneecibas „Vaiņags“ izdevumi

Ērmaņa, P. , Atsacišanas	6.—
— Es sludinu	12.—
Egliša, W. , Upeslejas precibas	12.—
Ersa, A. , Maskas	25.—
— Sešas poemas	16.—
Grīna, J. , Imperfectum	4.—
Laicena, L. , Karavane	15.—
— Mimosas zeedi	7.—
Plensnera, A. , Antica Fiamma	6.—
Rozes, J. , Fontans	6.—
Roziša, P. , Kulturas slāpes	20.—
— Miglas svilpes	20.—
— Ceļš uz paradizi	6.—
Skalbes, K. , Pa dzimtenes ceļeem	20.—

Vairumā „Letas“ grāmatu veikalos

Rigā, Jelgavā, Leepajā, Ventspilī u. t. t.

==Leepajā == Komisijas nams == Rigā ==
Graudu eelā 30 **A. Sidaks** Tirgotāju eelā 5

P Ā R D O D:

Ādas (karakula, balto lapsu, kurmjū un ķenguru), veesu-, ēdamistabu un buduaru eekārtas, gleznas, Perzijas un Smirnas grīdsegas, galda servises, spoguļus, gardinas, vecl. porcelanu, bronzu u. t. t.

P Ē R K: Skunksa un kotikādas.

Ph. Jakobsons

Papirs un rakstamas leetas
VAIRUMĀ

Jāņa eelā Nr. 8 Rigā Jāņa eelā Nr. 8

== Bagatīgā izvēlē ==

skolu, kanceļjas un kantorū peederumi

Latvijas Kareivis

iznāk Rīgā katru deenu,
izņemot pirmdeenas un
pēcsvētku deenas . . .

„Latvijas Kareivis” bez plašas līdzdarbības armijā un sabiedrībā, pastāvīgi līdzstrādā: Antons Austriņš, Jānis Akuraters, M. Arons, Antons Bārda, pulkv.-leitn. Bachs, cand. jur. V. Beķers, pulkv.-leitn. Birkensteins, E. Blanks, K. Brands, kap. Brušs, docents E. Blesse, A. Bjodņeeks, K. Strāls, doc. P. Dāle, cand. jur. Viktors Dāle, V. Dambergs, Aug. Deglavs, P. Ērmans, Viktors Eglīts, Adolfs Erss, Jānis Ezeriņš, inž. J. Eriels, R. Fogelmans, Angelika Gailīt, cand. jur. Grāmatiņš, Jānis Grīns, kap. Grīns, Vilis Greiers, generalis Gopers, kap. Gesta Mellīns, Ed. Gulbis, Andr. Iksens, M. Jansons, Jānis Jaunsudrabiņš, Karlis Jekabsons, Jānis Kaktiņš, Jānis Kārstens, kap. P. Kažmers, Aleksanders Kociņš, Arturs Kroders, Roberts Kroders, Karlis Krūza, kap. Kīselis, prof. Lautenbachs, R. Lazdiņš, Peters Leepiņš, Ed. Lejgaleetis, ģenerālštāba pulkvedis-leitnants Lindeners, Jul. Maderņeeks, kap. E. Mednis, Edv. Meklers, Naurenu Elza (E. Stērste), J. Ozoliņš (Valkā), generalis Peniķis, Aleksanders Plensners, Voldemars Puķe, J. Poreets, ģenerālštāba ģenerāls Radziņš, Julijs Roze, Pavils Rozīts, pulkvedis-leitnants Rozensteins, P. Rumpes, Rich. Rudziņš, A. Salts, A. Sauleets, Henri Simsons, K. Skalbe, gleznotājs Otto Skulme, Skuju Frīdis, pulkv.-leitnants Spandegs, doc. Speķis, komponists Julijs Sproģis, Jānis Sudrabkalns (Oliveretto), gleznotājs Romāns Sutta, jūras virsnieks Reinholds Sutta, Š. Štaprans, doc. K. Straubergs, grafiķis Niklavs Strunke, Ludvigs Šanteklers, A. Švabe, Dr. E. Traubergs, gleznotājs Voldemars Tone, gleznotājs Konrads Ubans, J. Vainovskis (Sukuburs), Valērijs, Dr. Vanadziņš, Ed. Virza, pulkv.-leitn. Veiss, Jānis Vesels, ģenerālštāba pulkv.-leitn. Ceplīts u. c.

A b o n e š a n a s m a k s a: bez pēssūtīšanas 30 rbļ.mēn., ar pēssūtīšanu 38 rbļ., uz ārzemēm 60 rbļ.

Sludinājumu maksas: privāteem par veenslejiņu rindiņu tekstā — 8 rbļ., sludinājumu daļā 4 rbļ. Kaŗeivjiem, kaŗa ceštādem un darba mekletājiem 2 rbļ.

Redakcija, kantoris un ekspedīcija: Rīgā, Parka eelā 6, dz. 1.
Tālrūnis redakcijai — 3-43, kantoris — 271.
Redaktors: Aleksanders Plensners.

ILUSTRETS ŽURNALS

Mākslas un rakstneecības mēnešraksts.

Žurnals sneedz katrā numurā ap 40 ilustrāciju par visām svarīgākām parādībām mūsu mākslas, valsts un sabiedriskā dzīvē, stāstus, ar ilustrācijām, karikatūras u. t. t.

Kā mākslenceeciskā, tā literāriskā daļā peedālās mūsu labakee spēki.

No iznākušēem numureem pirmais veltīts Tautas Padomei, otrs — Satversmes Sapulcei, trešais-ceturtais — mūsu armijai un vēsturiskām cīņām par Latvijas patstāvību, peektais — Bermondta laikam, sestais — Latvijas valsts proklamešānai, septītais-astotais — Zeemsvētku numurs.

Sludinājumus nākošēem numureem peepem sludinājumu kantori un ekspedīcija.

Apsūtījumus lūdzam izdarīt laikā.

Trešais-ceturtais, peektais, sestais un septītais-astotais numuri vēl dabujami.

Maksā № 3,4 12 rbļ., 5, 6 un 7/8 numurs 13 rbļ., pa pastu peesūtīt 2 rbļ. 50 kap. vairak

Redakcija: Rīgā, Pīli, istaba № 17, Tālr. 14-47.

Ekspedīcija: Rīgā, Suvorova eelā 4, dz. 5, Tālr. 633.

DAIĻLASIŠANAS

(deklamācijas un melodeklamācijas) stundas pasneedz Peterpils valststēatra artists Kristaps Linde.

Sabēedribas darbīneēkeem, jurīsteem un garīdzneēkeem īpašs balss nostādīšanas daiļrunāšanas kurss.

Vilandes eelā Nr. 13, dz. 4, no plkst. 5—6 d.

Akciju Sabēedriba

„A. Volfšmidt”, Rīgā

rauga fabrika, degvīna dedzinātava,
spirta tīrītava un liķeeru fabrika

Peedāvā:

Šnabjus, dažadus

Liķeerus,

Konjaku,

Raugu, ikdeenas svaigu

Etiķi,

Lopu barību (bragu un drabiņas)

EESALA-EKSTRAKTU

Noliktavas: Peldu eelā Nr. 32 un
Vēveru eelā Nr. 14

Bez tam mūsu ražojumi dabujami visos pirmklasīgos veikalos

Olava fonda
izdevumi

Latvijas karte

sastād. B. Dzenis.

Drukata trijās krāsās.

Maksā 35 rbļ.

Albums

„Izpostīta Latvija”

Rīga.

38 ilustrācijas.

Maksā 70 rbļ.

Vairumā

„LETAS”

grāmatu veikalos

Rīgā, Leepajā, Jelgavā,
Ventspilī u. t. t.

Aspazijas bulv. 1

B. Gerasimova

== manufaktura ==

Saņemtas:

damu
kungu mēteļu drēbe

damu kleitu drēbe

uzvalku drēbe

flanelets

kokvilnas drēbe.

**„Latvijas
eekšējais 1920. g.
4% aizņēmums ar
premiām“**

dod katram iespēju ņemt daļu valsts uzbūves darbā, līdz ar to nodrošinot eeguldīto kapitalu.

Katra obligācija maksa 100 rbl.

	100.000 rbl.
Vinnesti:	50.000 "
	25.000 "
	10.000 "
	5.000 "
un mazākais	1.000 "

Pavisam 75 izlases, katreiz $\frac{1}{2}$ milj., kopā $37\frac{1}{2}$ milj. rbl.

Obligācijas dabujamas:

Finansu ministrijas kredita departamenta valsts aizņēmumu nodaļā, valsts kasē, valsts krājkasē un visās viņu nodaļās, privātās krediteestādēs, pagastu valdēs, visās Latvijas valsts un pašvaldības eestādēs un ārzemēs Latvijas legācijās, konzulatos u. t. t.

Tuvākus paskaidrojumus izsneedz Finansu ministrijas kredita departamenta valsts aizņēmumu nodaļa valsts kases namā,

— Rīgā, Nikolaja eelā Nr. 2. —

Atklāta parakstišanās uz 1921. g.

„Brīvā Zeme“

Latvešu Zemneeku Saveenības laikraksts.

Trešais gads.

Nākošā gadā „Brīvā Zeme“ tāpat kā līdz šim aizstāvēs Latvijas tautas cīņu dēļ galīgas brīvības nostiprinašanas uz āreeni, kādam mērķim jāpadod visi atsevišķe šķiru un partiju centeņi. Tādēļ āreņjā politikā laikraksts eestāees par draudzīgu saišu eeešaku nostiprinašanu ar jaunām kaimiņvalstīm, kuņas apveeno Baltijas valstu saveenības ideja, un par ee-pazišanas un tuvinašanas pašu tautu starpā. Tāpat mums no svāra eevadit un izkopt leetišķus saimneeciskus sakarus ar Vāciju un Kreevijū, peeturotes pee korektām atteecibam ar šīm leelām kaimiņvalstīm. Atteecībā pret tājak stāvōšām valstīm mēs stāvam uz kopdarbības pamateem politiskā un saimneeciskā laukā un par meera politikas un saimneeciskas jaunradišanas principeem. Mēs veenmēr aizstāvesim uzskatu, ka Latvijas veeta ir starp pārēmām civilizētām kulturvalstīm un ka Latvijai nedrīkst leegt viņas dabīgās teesības uz pilnteesīgas suverenitātes atzišanu internacionālās atteecībās.

Eekšējā politikā mēs stāvam par mūsu teesisko eeguvumu stipru nodrošinašanu pret aizrobežas pretvalstisko aģitāciju, par pašvaldības darbības atdzīvinašanu un saskaņošanu ar centrālo likumdeveju un izpildu organu politiku, par progresīvu veselīgu kulturelu eeskatu nostiprinašanu sabeedrībā un pret demagoģisku ultrademokratismu, ko veicina zocālistiska aģitācija.

Saimneeciskā politikā „Brīvā Zeme“ aizstāvēs ražotāju zemkopju un vispār ražīga darba (garīga vaj fiziska) strādneeku intereses. Eevērojot zemneecības leelos upurus preekš valsts un armijas naturālo nodevu veidā laikraksts eestāees par to samazinašanu un galīgu likvidešanu visātrakā laikā, peevelkot pee nodokļu nešanas pārējās šķiras. Kaņā satricinātas un izpostītas lauksaimneecības spēcīgo pabalstīšanu un valsts puses mēs eeskatam par svarīgāko saimneeciskas politikas uzdevumu līdz ar jauno saimneecību drīzaku radišanu. Latvijas dabīgo bagātību izmantošana, lai nostiprinātu Latvijas finanses un dotu darbu bēgļeem un strādneekeem, mēs uzstādam kā neatleekamu deenas uzdevumu, pee kuņa realizešanas jāpeevelk i eekš-, i ārzemes kapitāli.

„Brīvā Zemē“ peedalīees nākošā gadā pazīstami sabeedriski darbīneeki, parlamenta locekļi, rakstneeki, dzejneeki. Pagājušā gadā darbojušees līdz un darboees turpmak:

Satversmes Sap. loc. Alberings, Dir. L. Ausejs, doc. L. Adamovičs, Bāndrevičs, rakstn. Anna Brigāder, publ. K. Bachmans, P. Breimans, dzejn. Antons Bārda, cand. hist. A. Bilmans, Satv. Sap. loc. A. Breedis, dir. R. Bērziņš, glezn. J. Dombrovskis, Druva, doc. P. Dāle, S. Sap. loc. J. Dārzneeks, dzejn. P. Ērmanis, dzejn. A. Erss, dzejneeks J. Ezeriņš, adv. J. Feldmans, K. Freijvalds, cand. jur. Edm. Freijvalds, cand. phil. Geezens, rakstn. Al. Grīns, rakstn. J. Grīns, dzejneeks Greiers, rakstn. J. Jaun-sudrabiņš, dzejneeks Jakobsonu Karlis, Satv. Sap. loc. Jansons, Dr. L. Kalniņš, dzejn. Karlis Krūza, dzejn. Kairēns-Kuplis, Satv. Sap. loc. A. Klīve, Satv. Sap. loc. A. Kveesis, doc. A. Kreeviņš, advokāts Kreicbergs, valsts archivars K. Krodzeneeks, red. O. Krolls, bēgļu reevakuācijas beedribas d. R. Leepiņš, inž. E. Laursons, agr. Arv. Leiše, rakstn. Līgotņu Jekabs, rakstn. Lejas-Krūmiņš, Minka (Nujorkā), muz. krit. A. Miške, Melups, Satv. Sap. loc. O. Nonācs, apr. pr. J. Ozoliņš, virsl. Ed. Ramats, pašv. d-ta vicedir. P. Radziņš, dir. A. Reinholds, dzejn. Pavils Rozīts, sūtnis Zūrihē J. Seskis, Satv. Sap. loc. V. Seil, Satv. Sap. loc. J. Salnis, S. S. l. A. Simans, skol. Sestuls, cand. rer. merc. Seetinsons, L. Z. sekr. Zāndmans, red. Zemgaleešu Viļums, Dr. Strautzels, J. Springis, Satv. Sap. prezidents J. Čakste, Satv. Sap. loc. O. Turkopuls, rakstn. Vesels, red. Rud. Viksna, dzejn. Virza, stud. agr. J. Vāgners, Satv. Sap. loc. Velmers, Satv. Sap. loc. doc. J. Vārsbergs, Zemk. min. H. Celmiņš, rakstn. Čālots un citi. — **Laikrakstu vada E. Freijvalds.**

Abonešanas maksa par mēnesi: bez peesūtīšanas 30 rbl., ar peesūtīšanu 33 rbl., uz ārzemem 60 rbl. Numurs makšā 1 r. 50 k.

Sludinājumu maksa: Tekstā 12 rbl., slud. daļā: firmu un izpreecu slud. 6 rbl., pārējee 4 rbl., darba peedāv. 2 rbl. par pētītrindiņu + 5% slud. nod.

Ārzemju slud. 100% dārgāki.

A. GULBJA GRĀMATU APĢĀDNEECIBA

Rīgā, Suvorova eelā 14, pirmā stāvā.

Daiļliteratūra:

	Cena.
J. Akuraters, Kopoti raksti. Pirmais sējums. a) Eevads no Pavila Roziša; b) Degoša sala; c) Puķes zee-meļos. Vāku zīmejis V. Tone.....	25.—
— Kopoti raksti. Otrais sējums. a) Kalpa zēna vasara; b) Klaidoņa pasaciņa; c) Bez mērķa; d) Svešnieks; e) Arprāts. Vāku zīmejis V. Tone.....	25.—
— Deenu preeks. Dzejas. Vāku zīmejis J. Kuga.....	20.—
— Lāča bērni. Skati iz kalpu dzīves 4 cēleņos.....	—
— Kalpa zēna vasara. Atmiņas zīmejums.....	6.—
Aspazija, Kopoti raksti. Pirmais sējums. a) Aspazija un viņas dzeja. No K. Dzīllejas; b) Pirmee jaunības dzejoļi; c) Sarkanās puķes. Vāku zīm. J. Jaunsudrabiņš.....	25.—
— Kopoti raksti. Otrais sējums. a) Dvēseles krēslā; b) Tulkojumi. Vāku zīmejis J. Jaunsudrabiņš.....	20.—
— Kopoti raksti. Trešais sējums. a) Saulainais stūrītis; b) Peelikums. Vāku zīmejis J. Jaunsudrabiņš.....	20.—
— Izplēsti spārni. Dzejas. Vāku zīmejis B. Dzenis.....	20.—
— Spoži sappi. Dzejiski tēlojumi.....	12.—
Antons Austrīņš, Nopūtas vējā. Tēlojumi. Vāku zīmejis K. Ubans.....	25.—
— Māras zemē. Latgales tēlojumi. Otrs izdevums (drukā).....	—
— Necilveks. Poema. Vāku zīmejis N. Strunke.....	6.—
Fr. Bārda, Zemes dēls. Dzejas. Vāku zīm. R. Zariņš.....	40.—
— Zilā uguns. Veencēleens.....	3.—
Rud. Blaumanis, Purva bridejs. Novele.....	12.—
— Indriksons; Nāves ēnā.....	12.—
Vik. Eglits, Līdzvainīgie. Rom.....	20.—
— Ceļa beedri. Traģikomēdija 3 cēl. Vāku zīm. R. Sutta.....	20.—
J. Ezeriņš, Dzeesmineeks un velns. Stāsti. Vāku zīmejis J. Maderneeks.....	22.—
Ešils, Saistītais Prometejs. No grieķu valodas tulkojis K. Straubergs.....	8.—
K. Freinbergs, Tumsā un salā. Drama 4 cēleņos. Vāku zīmejis N. Strunke.....	8.—
J. Grīns, Rūsa reetumos. Legēndas un stāsti. Vāku zīmejis N. Strunke.....	12.—
A. Gulbis, Olgerts Silarajs. Romans. Vāku zīm. B. Dzenis.....	30.—
— Kaspars un Bīruta. Traģedija 4 cēl. Otrs izd. (drukā).....	—
G. Hauptmans, Audeji. Drama no četrdesmito gadu laikmeta. Tulk. L. Paegle.....	14.—
J. Jaunsudrabiņš, Masā baltā grāmata. 36 tēlojumi.....	20.—
— Kaukazu. Peedzīvojumi un sappi. Vāku zīm. N. Strunke.....	12.—
— Ansis Auns. Veencēleens.....	3.—
— Senā sēta. Tēlojumi.....	6.—
Andrejs Kurcijs, Mana grāmata. Dzejas.....	20.—
Kalderons, Zalameas teesnesis. Drama. Tulk. J. Rainis.....	12.—
Longs, Dafnis un Chloa. Pastorale. Tulkojis P. Rozīts. Vāku zīmejis N. Strunke.....	10.—
J. Rainis, Kopoti raksti. Pirmais sējums: Jāzeps un viņa brāļi. Traģedija 5 cēl. Vāku zīmejis J. R. Tillbergs.....	25.—
— Kopoti raksti. Otrais sējums: Krauklītis. Tautas dzeesma 5 cēleņos. Vāku zīmejis J. R. Tillbergs.....	25.—
— Daugava. Sērdeņu dzeesma. Vāku zīmejis J. Kuga.....	10.—
— Spēleju, dancoju... Velnu nakts 5 cēl. Otrs izd. (drukā).....	—
— Addio bella. No Dagda skicu burtnicas. Dzejas. Vāku zīmejis akademiķis V. Purvits.....	25.—
— Čusku vārdi. Dzejas. Vāku zīm. akadēm. V. Purvits.....	25.—
— Uz māju. Dzejas. Vāku zīm. akademiķis V. Purvits.....	25.—
— Treji loki. Dzejas. Vāku zīm. akadēm. V. Purvits.....	80.—
— Pūt, vējiņi! Tautas dzeesma 5 cēleņos.....	18.—
— Ave sol! Esi sveicināta saule! Dzeja.....	6.—
— Gals un sākums. Dzejas.....	30.—
— Zelta seetiņš. Dzeja. Vāku zīmejis J. Jaunsudrabiņš.....	2.50
Pavils Rozīts, Zobens un Liliņa. Dzejas. Vāku zīmejis B. Dzenis.....	25.—
— Granatu zeedi. Stāsti. Vāku zīm. N. Strunke.....	12.—
— Nāves vižņi. Stāsti. Otrs izdevums (drukā).....	—
J. N. Secundus, Skūpstis. No latīņu valodas tulkojis K. Straubergs (drukā).....	—
K. Skalbe, Kurzēmē. Pasakas un zīmejumi. Vāku zīmejis K. Ubans.....	12.—
— Mazās peezīmes. Vāku zīmejis J. Jaunsudrabiņš.....	12.—
A. Švabe, Ceļā. Stāsti un tēlojumi. Vāku zīm. N. Strunke.....	12.—
— Klusee ceemi. Dzejas. Vāku zīm. J. Jaunsudrabiņš.....	8.—
K. Strāls, Deeviņa ļaudis. Stāsti. Otrs izd. (drukā).....	—
J. Straujans, Uz viņa krasta. Skices un stāsti.....	6.—

	Cena.
K. Zariņš, Skumju paradize. Stāsti. Vāku zīm. R. Zariņš.....	25.—
J. Sudrabkalns, Spārnotā Armada. Dzejas. Vāku zīmejis K. Ubans.....	16.—
Zofokls, Antigona. Traģedija. No grieķu valodas tulkojis A. Geezens.....	8.—
— Kēniņš Edips. Traģedija. Tulkojis J. Grīns.....	8.—
A. Upits, Saule un tvaiki. Drama.....	15.—
— Vēju kauja. Novele. Vāku zīmejis J. R. Tillbergs.....	25.—
— Atkusnī. Novele.....	30.—
Oskars Uailds, Doriāna Greja ģimētnē. Romans. Tulk. J. Ezeriņš. Vāku zīm. B. Dzenis.....	35.—
E. Verharns, Dzīves sejas. Poema. Atdzejojis Ed. Virza. Vāku zīmejis N. Strunke.....	20.—
— Filips II. Traģedija. No franču valodas tulk. Ed. Virza.....	8.—

Zinatniskas un dažāda satura grāmatas:

M. Afeldts, Spargēļu audzešana Latvijā. Ar zīmejum. Antons, J. Raiņa monogrāfija. Vāku zīmejis J. Kuga.....	6.—
P. Bērziņš, Indija. Divās daļās. Sastādita pēc dažādem avotem. Vāku zīmejis R. Zariņš (drukā).....	10.—
Doc. K. Dišlers, Kaņa vēsture.....	10.—
Ang. Gailit, Vērojumi un sapņojumi. Itālijas ceļojuma peezīmes. Vāku zīmejis R. Sutta.....	12.—
J. Krodzneeks, Latvijas vēsture. Pirmā daļa. Vāku zīmejis A. Purits.....	12.—
— Latvijas vēsture. Otrā daļa. Vāku zīmejis A. Purits.....	12.—
K. Kautskis, Karļa Marksa vēsturiskie nopelni. Tulk. J. Jansons.....	12.—
V. Olavs, Galvenie virzeeni etikā. Otrā daļa.....	20.—
Platons, Sokrates aizstāvēšanās runa; Kritons; Faidons. No grieķu valodas tulk. Fr. Garais. Eevadā: Grieķu filozofijas sākumi līdz Platona laikam. Vāku zīmejis R. Zariņš.....	25.—
A. Reņikovs, Brinuma zemē Baltijā. Tulk. A. Būmanis.....	9.—
J. Samariņš, Raksti par Baltiju II. Tulk. A. Būmanis.....	22.50
Prof. P. Šmidts, Valodas kļūdas un grūtumi.....	6.—
Dr. P. Sņikers, Laulība un dzimuma slimības.....	8.—
Prof. Čelpanovs, Psihologija. Ar 26 zīmejumeem. Tulkojis J. Lapiņš (drukā).....	—
Prof. Vedenskis, Loģika. Tulk. L. Ausejs (drukā).....	—

Mācības grāmatas:

L. Ausejs, Geometrija. Zīstematiskis kurss I. Ar 84 zīm. — Alģebra. Trešais izdevums (drukā).....	22.—
A. Birkerts, Latvijas vēstures chrestomatija. Aizvēsture. Otrs, pārstrādats un papildinats izdevums. — Mazā Latvijas vēstures chrestomatija. Aizvēsture. Feodalisms. Pamatskolu kurss.....	32.—
— Latvju rakstneecibas vēsture. Pirmā daļa (drukā).....	26.—
K. Dēķens, Jānītis mājā. Lasama grāmata. Vāku zīmejis J. Strunke.....	10.—
A. Geezens, C. Julii Caesaris Commentarii de Bello Gallico (drukā).....	—
Ed. Ozoliņš, Pirmee soļi matematikā. Sagatavošanas kurss. J. Saukuma zīmejumi.....	10.—
— Pirmee soļi matematikā. Pirmā un otrā daļa. Otrs izd. — Arturs Salaks, Vadons mazajem dzeedatājeem (drukā).....	25.—
A. Sterns, Eevads metodiskā zīmešanā. Ar zīmejumeem. Vāku zīmejis R. Sterns.....	15.—
Prof. R. Vippers, Seno laiku vēsture. Otrs izdevums. Tulkojis L. Paegle. Vāku zīmejis B. Dzenis.....	24.—
— Vidus laiku vēsture. Otrs izdevums. Tulk. L. Paegle. Vāku zīmejis B. Dzenis.....	36.—
— Jauno laiku vēsture. Saīsīnats kurss. Tulk. L. Paegle.....	36.—

Mācības grāmatas latgaleešu izloksnē:

Apsišu Jēkabs, Pee pagasta teesas.....	4.—
Mūsu tautas pasakas un Karļa Skalbes pasakas.....	8.—
Ed. Ozoliņš, Pirmee soļi matematikā. Sagatavošanas kurss. Latgal. izloksnē pārlīka V. Zeil.....	10.—
— Pirmee soļi matematikā. I un II daļa. Latgaleešu izloksnē pārlīka P. Šadurskis.....	25.—

Senee klasiķi latveešu valodā.

Zofokla — Kēniņš Edips. Trāģedija. Tulkojis J. Grīns. Pēc grieķu oriģināla rediģējis K. Straubergs. 76 l. p.

Zofokla — Antigona. Trāģedija. No grieķu valodas tulkojis Augusts Geezens. 65 l. p.

Platons — Zokrates aizstāvešanās runa. Kritons. Faidons. No grieķu valodas tulkojis Fr. Gaņais. Eevads: Grieķu filozofijas sākumi līdz Platona laikam. 175 l. p.

Visas trīs grāmatas A. Gulbja apģādībā, Rīgā, Suvorova eelā Nr. 14.

Mēs vairs nemēģinājam tikai aptvert, apņemt eespējami plašāko pētišanas un darbības lauku, kā tas ir katrai jaunai, ātri progresējošai tautai un kā tas mums bij no 70. gadeem vismaz līdz gadusimtenai maiņai, mūsu kolektīvais prāts kļūst gatavaks, mūsu skats dziļāks, bet sākam jau nogremdēties parādības un cēloņu meklešanā un atkal — atgriezāmees pee sevis. Mēs meklejam pee cilvēces gaišākeem ģenijeem, mēs ejam atpakaļ senatnē gadutūkstošus, atgriezāmees saulainā Helladā, pee Platona, pee Zofokla, un ejam tajā brīdī, kad mums jadamā par mūsu izpostīto māju celšanu, par lidumu un atmatu uzplēšanu, par valsts organizēšanu, par darba algam. Vaj šee senee leele garī mums var ko dot? Mūsu garīgais instinkts, kas mūs skubinājis meklet senos klasiķu rakstus, nav mūs maldinājis. Platons leek Zokrates mutē vārdus: „Es neesmu par to rūpees, par ko ļaužu vāirums, par veikalu un lauksaimneecību, kaŗa vadonību, valsts vadību un vispārīgi par amateem, par politiskām saveenībām un partiju cīņām, kas noteek pilsētā... Turpreti savā dzīves ceļā es peegreezos tam, lai privātā kartā, kā es teicu, ikveenam sagādātu visleelako labumu, mēģinādams katru no jums peerunāt, rūpetees vispirms par to, lai viņš pats taptu pēc eespējas labaks un saprātīgaks un tikai pēc tam rūpetos par citām savām vajadzībām...” Un skaidri individuēlai cilvēku gara noskaidrošanai un cilvēcegas apziņas padziļināšanai grūti būs atrast ko peemērotaku un leetderīgaku, kā augšmineto klasiķu darbi, kuŗi ņagad tikamā latveešu valodā darīti peeeetami plašai sabeedribai. Šee raksti uzglabājušees gadutūkstošus cauri, cik no ta, ko šodeen raksta, paliks vēl pēc gadusimteneem?

Zofokla trāģedijas „Kēniņš Edips” un „Antigona” pārsteidz mūs ar savu dzejas spēku un sevišķi ar dramatisko sarežģījumu. Te mēs redzam dramas veenreiz veenu. Raksta un izdod lugas, kur autoram sveši elementaree jēdzeeni par dramatismu, nerunājot nemaz par skatuvī (kuŗas nepazišana būtu mazākais ļaunums). Dramatisms izverd no lugas varoņa eekšējās būtības, tas ir viņa dvēseles darbības izpaudums, kamēr ārejee apstākļi, gadījumi, notikumu sarežģījumi var šo dvēseles darbību kāpināt, paātrināt, ātrak vaj vēlak novest pee krīzes, pee izšķiršanās, bet nevar ne to laust, ne eekšēji veidot. Kēniņš Edips grib izbēgt no liktenigeem ļaunpareģojumeem: cilvēka apzinīgais prāts protestē liktenīgām nenovēršāmībām. Viņam peedzimstot pareģo, ka viņš nogalinās savu tēvu un apprecēs māti. Vecaki grib novērst šo šausmigo nelaimi. Edipu, kā mazu bērniņu, nodod ganam, izlikt tuksnesī. Pēdeļā brīdī gans eeželoļās par mazo dzīvību — bērnu nodod kādam Korintes ganam. Liktenīgais lēmums leekās ar to būs novērst. Nav vairs kēniņa bērns, ir tikai ganu zēns. Bet cilvēku griba ir tikai rotaļa likteņa rokās. Mazais ganu zēns kā dāvana nonāk Korintes kēniņam Polibam, kam pašam nav bērnu. Tā tad cilvēku mākslīgi pītam nodomam, izdabūt Edipu ārā pavissam no kēniņu aprindām, lai atņemtu katru eespējāmību notikt likteņa ļaunai spēlei ar tēva nokaušanu un mātes apprecēšanu, dzīve vilkuisi strīpu un eeļāgojusi visus apstākļus tā, ka notikumi var norisinātees visdabīgākā kartā. Kādās dzīrēs veens no Edipa jaunības beedreem, kuŗam droši veen bij zināms, ka tas kā gana dāvana bij nācis Korintes kēniņam, pārmet Edipam, ka tas nav nekāda kēniņa dzimuma, bet gan gana dēls. Edips, gribedams noskaidrot savas celšanās noslēpumainību, prasa orakulim. Tas atbild: Edips nogalinās savu tēvu un būs vīrs savai mātei. Šoreiz pats Edips apzinīgi grib izbēgt no liktenīgā preekšpareģojuma. Viņš bēg no kēniņa nama. Viņš atstāj Korinti. Bet ceļā tam ar kādu vecaku vīru iznāk ass strīdus dēļ ceļa greešanas. Tee sanāk cīņā, Edips uzvar savu pretneeku un nonāvē to. Viņš turpina savu jaunības ceļojumu. Viņš nonāk Slinksas nomāktās Tebās, atsvabina pilsētu un teek no tautas izsaukts par kēniņu nogalinātā Laja veetā, kuŗa atraitni Edips apprec. Ar to sākas Zofokla trāģedija. Ar katru apzinīgu soli viņš grib izbēgt no pareģojuma. Un viņa seeva kartā ziņā grib palīdzēt viņam atsvabinatees no eedomam. Deeveem nevar būt tainsība! Beidzot pat skaidrs peerādījums: Polibs, viņa tēvs, miris dabīgā nāvē. Veena pareģojuma daļa tā tad būtu nepateesa. Paleek otra — ka viņš būtu savas mātes vīrs. Edips, lai izjauktu arī šīs daļas peepildīšanos, negrib atgreestees vairs uz Korinti. Bet sūtnis — savā labsirdībā grib peerādīt, ka Edipa bažas nedibinātas — izstāsta Edipa bērības noslēpumu, ko apstiprina sirmāis gans, un nu izrādas, ka preekšpareģojums jau no-

ticis! Dramatisķais negaiss, tā tad Edipam pašam neģūtot, bij sakrājees ap viņa galvu, viņa eekšējās dvēseles darbības radīts, un nu izšķīst, satreekdams galveno varoni. Konzekvents kāpinājums, straujš, dabīgs atslābums. Veenkārša, skaidra, veenteesiga varoņu psiholoģija, kuŗas konzekvences visdziļākām sakneem sazarojees dramatisms.

Antigonē — veetam vairak lirikas, veetam spēcīgaki retušet etnografiķais fons, bet trāģedijas dramatisķā uzbūve tikpat konzekventa, ta izvirst no dziļās dvēseles peepildīšanās, jebšu varonei caur to jāeet nāvē. Antigone — gaišs seeveetes tēls no sirmās senatnes: cikdaudz varonības, skaidruma un drosmes viņas rīcībā! Viņas māsas mīlestība un peenākuma apziņa tai raksta likumus, kuŗi saved to konfliktā ar valsts likumeem. Viņa klausā savai dvēseles balsij un aizeet bojā.

Abās trāģedijās ir nepeeceēšāmās paskaidrojošās peezīmes, sevišķi uzmanīgi no Geezena. Šīs peezīmes dara saprotamas trāģedijas pat veenkāršākam lasītajam. Dažos sīkumos starp šīm peezīmeem gan ir pretrunas abās grāmatīņās, bet galveno tās (pretrunas) ņetraucē.

Šij dramatisķai grieķu dzejai peeveenojas līdzī Platons — šīs „klasiskās senatnes leelakais domatājs”, kā par viņu saka Fr. Gaņais grāmatas eevadā: „Grieķu filozofijas sākumi līdz Platona laikam.” Ari ta ir „dzeja”, ja ari ne parastā nozimē: veenkāršā kristalskaidrā loģika mirdz mums pretīm no šīs Platona grāmatas. Platons rāda mums Zokrates prātneeecisko un skaidri cilvēceģo tēlu. Cildena ir šī mocekļa pārleecība par savu ideju pareizību. (Tikai viduslaiki var uzrādīt otru tādu gaišu tēlu — Jāni Husu, kuŗa varonīgo personību mums apslēpis praktiskiķis luterisms; tikai Husa pārleecībai peeveenojās dogmatiskiķis elements.) Platona dialogi līdz šīm paleek vēl arveen kā augstākās loģikas skaisti paraugi: ar savu veenkāršību, ar savu uzbūvi, ar saveem sleedzeeneem. Jo tāļak mēs seekom jāšem skaidra prāta dziļākeem, cilvēceģi aizsneedzameem slēdzeeneem, jo tuvāk nākam Zokrates atziņai: mēs zinām tikai to, ka mēs neka nezīnām. Un augstaki paceļas zilveku mūža uzdevums: dzītees pēc pateesības, eekš šīs cenšanās izdaiļojot savu dvēseli. Interesanta ir Platona grāmata tajā ziņā, ka mums redzami rāda viņa filozofijas leelo eespaidu uz kristicīsmu un mums nebūs jāatzīst par pārspileteem tulkojāja eeskats grāmatas eevadā: „Var teikt, ka bez Platona Eiropas garīgā kultūra būtu gan citu virzeenu ņēmusi. Viņš ir ne tikai idealistiķiskās filozofijas, bet ari spekulatīvās (prātojošās) teoloģijas nodibinātājs.” (39. l. p. „Platons”)

Gareem, kas meklē, bet sevišķi jaunatnei šos eevērojamos klasiskiķos darbus var tikai eeteikt.

Bibliografija.

Redakcijai eesūtītas grāmatas:

Dzelzs dūre. 1917.—1918. gadu peezīmes no Annas Brigader. Rīgā, 1921. Valters un Rapas akciju sabeedribas izdevums. 93 l. p.

Ejot... Evalda Šķipsnas dzejas. Rīgā, 1920. Akciju sabeedribas Valters un Rapa komisijā. 93 l. p.

Mājas apteeka no Zebastiana Kneipa. Grāmata sliemeem un veseleem. Izdeveji P. Leepa un beedri, Rīgā.

Lauksaimneeku gada grāmata 1921. gadam prof. J. Berga redakcijā. Akciju sabeedribas Valters un Rapa izdevumā.

Tautas Kalendars 1921. gadam. Līgotņu Jēkaba redakcijā. Trešais gads. Akciju sabredr. Valters un Rapa izdevumā. Mazees holandeēši. Ljusi Fič-Perkins stāsts. Rīgā, 1920. Izdevis A. Jessens. 66 l. p.

Jaunības Tekas. Literariski-zinatniķis laikraksts jaunībai. Nr. 1, 1921. Redaktors-izdevejs A. Jessens.

„Latvijas Lauksaimneeks” Nr. 23 — 1920. g. agr. P. Kreišmaņa redakcijā iznācis. Žurnals iznāk 2 reiz mēnesī. Abonešanas maksa uz 1921. gada pirmo pusgadu — 75 rbļ. Izdeveja: Latvijas Lauksaimneecības Centralbeedriba, Rīgā, Dzirnāvu eelā 68.

Svari, zatiriskiķis žurnāls. Nr. 1—3, 1920. Nr. 4, 1921. Atbildīgais redaktors-izdevejs J. R. Tillbergs. Iznāk reizi nedēļā — peektdeenās. Numurs maksā 6 rbļi.

Kooperācijas Balss. Latvijas Valsts Eeredņu Kooperatīva izdevums. Nr. 1, 1921. Redakcija un ekspedīcija L. ņevas eelā Nr. 30. Atbildīgais redaktors V. Vilsons.

Fotografijas Mēnešraksts. Nr. 1, janvārs 1921. Latveešu Fotografiķiskās Beedribas organs. Rediģējis J. Silis. Izdevis A. Čalīts. Bilžu peelikums: Māte.

Latvijas Tirgotājs, tirdzniecības un rūpneecības laikraksts. Nr. 10/11. Maksā 10 rbļ. Izdevejs-redaktors J. A. Kukurs.

Ekonomists. Nr. 19, 1920. Nr. 1, 1921. Izdeveja: Finanšu Ministrija. Redaktora veetā A. Kārklīņš.

„LETA“ GRĀMATAS, RAKSTAMAS LEETAS, MĀCIBAS LĪDZEKĻI APGĀDNEECIBA. CENTRALA LAIKRAKSTU EKSPEDICIJA. KOMISIJA

Noliktava un galvenā pārdotava: Rigā, Suvorova eelā 4.

NODAĻAS:

Leepajā: Ostmalas un Vakzales eelas stūrī.

Jelgavā: Katoļu eelā Nr. 9.

Ventspilī: Kuldigas eelā Nr. 38.

Daugpilī: Aleksandra eelā Nr. 55.

Rēzeknē: Leelā Nikolaja eelā Nr. 38.

Preekulē, Jaunjelgavā, Bolvos, Leelsalacē, Korsovkā.

Dzelzsceļa kioski visās leelakās stacijās, kā:

Rīga Galvenā, Rīga I, Jelgava, Leepaja, Ogre, Pļaviņas
(Stukmaņi), Krustpils, Daugpils, Rēzekne I, Rēzekne II,
Korsovka, Rozenova, Pitalova, Vecgulfbene, Sigulda,
Eriķi, Cēsis, Valmeera, Valka u. t. t.

Dzelzsceļu kioskos bez laikrakstem pastāvīgi tura krājumā
bagatīgu izvēli grāmatas, mācības līdzekļus, rakstamas
leetas, kantora peederumus, pastkartes.

„LETAS“ pārdotavās, katra jaunizdota grāmata dabunama jau otrā deenā pēc viņas iznākšanas no drukas.

„LETAS“ pārdotavās literatūras miļotāji atradīs daudz grāmatu, vecaka un jaunaka izdevuma, visdažādāka satura grāmatas.

Derīgu grāmatu Nodaļas izdevumi; „Austrums“ 1904. un
1905. g. gahj., „Druva“ 1912., 1913. un 1914. g. gahj.
kompl., Poruka, Blaumaņa, Needras, Blau'a, Raiņa,
Aspazijas, Akuratera u. c. kopoti raksti. Kalendari.

„LETAS“ pārdotavas apgādā skolas, kantorus, kanceļjas u. t. t. ar pirmā labuma rakstamām leetam.